

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

MAJAKAS

The organ of the
ESTHONIAN
section of I. S. H.

ISH (Merimeeste ja Sadamatöölise
Internatsionaali)
EESTI SEKTSIOONI HÄÄLEKANDJA

NR. 26

1 9 3 5

Ärme unustame poliitilisi wange!

Wõitleme kõigi antifaschistide wabastamise eest!

ERNST THÄLMANN —

Saksa tööliste juht, istub Hitleri türmipõrgus. Aprillis tahetakse tema üle timukalikku klassikkohut pidada. Natsid tahawad Thälmanni pead!

RAKOSI —

Ungari kangelalik proletariaadi wabastamise eest wõitleja. Ta oli Ungari enamlise walitsuse ajal rahwakomissariiks. Ta istus 10 aastat kõige raskemates Horty wangistus-tingimustes. Nüüd mõisteti ta uuesti eluksajaks suunitööle.

SAJAD POLIITWANGID EESTI TÜRMIDES,

kelle „süü“ ainult selles seisab, et nad on kangelaslikult proletariaadi huwide eest wõidelnud, istuwad paljud juba üle 10 aasta. Nüüd surus Pätsi diktatuur nad uue wangistus-seadusega weel metsikuma türmi reshiimi alla.

Seltsimehed weetranspordi töölisel! Need kangelased on wõidelnud ka meie huwide eest! Nad on wõidelnud kogu kurnamise korr a wastu ja parema töörahwa tulewiku eest! Nõuame nende wabastamist! Ärme laseme kodanlistel türmitimukatel neid piinakongides häwitada!

WABADUST THÄLMANNILE, RAKOSILE JA KÕIGILE PROLETAARSETELE POLIITWANGIDELE!

Awalik küsimus Kütjate ühingu juhatusele

Kas Wenta oli raharaiskaja?

Olen kuulnud merimeeste hulgas wisa jutu, et Kütjate ühingu juhatuse omaegne sekretär Wenta on kõrwaldanud 280 krooni ühingu raha, mis ühingu juhatuse seni liikmete eest on warjanud. Olgugi, et kuulu järgi see summa Wenta palgast kinnipeetawat, leian, et sarnane juhatuse teguwiis, kui see tõele wastab, on täiesti lubamata ja kõigutab liikmete usaldust ühingu wastu. Kui ühingu juhatuse neid ringiliikuwaid jutte ümber ei lükka ega awaliku seletusega selle kohta ei esine, siis pole kahtlust, et juhatuse kuritegu warjab, mis pole sugugi wäike ja kaswatab omakord umbusku kogu ühingu asjaajamise wastu.

Sarnane olukord pole loomulik ja toob kahju kogu merimeeste liikumisele. Sellepärast, esitan siinkohal Kütjate ühingu juhatusele awaliku küsimuse, et asjasse kord selgust saada:

Kas wastab tõele, et Wenta on ühingu raha kõrwaldanud? Kui ja, siis, mis on juhatuse teinud, et kõrwaldatud summat terwes ulatuses ühingule tagasi muretseda ja Wenta tegu wastawalt paljastada?

Et küsimusel laialine tähtsus, siis palun Kütjate ühingu juhatust siinsamas „Majaka“ weergudel mulle awalikult wastata.

Kütja R. K—r.

Proletaarne tänu „Majaka“ toetajatele!

„Majaka“ toetamiseks on sissetulnud wiimasel ajal järgmised summad: Korjandusleht Nr. 22 järgi: M. P. — 5,9 norra krooni, P — lt — 15 daani ööri, M — alt — 1,50 saksa mrk., Aaadult — 5 soome mrk., K. E. — lt — 0,20 eesti kr., N. L — t — 10 rootsi ööri, Riksilt — 5 prantsuse franki, Th. P. — 15 norra ööri, T. M — lt — 1 eesti kr., L — lt — 1 eesti kr., K. T — lt — 5 soome mrk., J. R. — lt — 1 eesti kr. A. S. — alt — 0,40 poola slotti, H. K — lt — 50 eesti senti, O. L — lt — 1 ekr., K. W — lt — 0,35 rootsi kr., grupp seltsimehi — 4 norra kr., P. K. — t — 50 eesti senti, aurik „.....“ meeskonnalt — 6,25 eesti kr.

Korjandusleht Nr. 34 järgi: K. P — ult — 6 shillingut 4 pensi, X — lt — 3,20 eesti krooni.

Korjandusleht Nr. 30 järgi vähemaid annetusi kogusummas — 7,50 eesti kr.

Hollandi sm. A. — lt on kättesaadud ka 3 guldinat „Majaka“ tellimise raha.

Proletaarne tänu kõigile toetajatele! Wõtke kõik eesti merimehed eskuju neist seltsimeestest ja toetage oma jõu kohaselt „Majakat“ kui ainukest eesti merimeeste rewolutsioonilist ajakirja!

MAJAKAS

No. 26

Märts-Aprill 1935

ISH (Merimeeste ja Sadamatöölise Internatsionaali)

Eesti sektsiooni häälekandja

Rotterdam,
7 a Willemskade
Die Estnische Sektion
der ISH. — „Majakas“

Rotterdam,
7 a Willemskade
The Esthonian Section
of ISH — „Majakas“

Üksinumbri hind
25 senti.

Lööme ühises väerinnas tagasi Pätsi pealetungid töörahwale

Eesti tööliklassi poliitiline ja majanduslik olukord halveneb ikka enam igapäevaga.

„Demokraatia“ kaitsmise ja „vabside“ vastu võitlemise hüüdsõnade all süvendab Pätsi valitsus fashistlikku diktatuuri.

Ta seab sisse korporatiivse riigikorra — loob kutsekodasid, asutas korporatiivse riigi majandusnõukogu jne, loob fashistlikku „Isamaaliitu“ jm.

Kõigi erakondade tegevus on lõpulikult seisma pandud hiljutise siseministri määrusega. Sotside partei juhid aitasid ise fashistlikul valitsusel oma partei sulgeda, sest nad ei suutnud enam takistada revolutsiooniliste meeleolude kasvu sotsialistlikkude tööliste seas.

Pätsi valitsus sulges töölisajakirjanduse ja andis ajakirjanduse kohta dekreedid välja, mis paneb ajakirjandusele veel palju kõvemini suukorvi pähe, kui see oli tsaariajal. Töölisajakirjanduse ilmumine on hoopis võimatuks tehtud.

Ametiühinguid tahab Pätsi valitsus likvideerida ja nende asemele luua korporatiivse töölikojoja. Seni pole valitsusel see korda läinud sellepärast, et töölisel astusid üksmeelselt välja fashistliku töölikojoja asutamise vastu ja oma ametiühingute kaitseks. Kuid Päts pole oma plaani kõrvale heitnud, vaid ta varitseb ainult soodsat silmapilku selle läbiviimiseks.

Pätsi valitsus kavatseb maksmapanna ka töö sundusliku korraldamise seaduse, millega ta tahab streigid täielikult ära keelata ja madalad sunduslikud palganormid sisse seada.

Seni on valitsus võinud oma jõhkraid plaane tööliklassi vastu teostada sellepärast, et sotside juhid ja reformistlikkude ametiühingute büro-

kraadid on lõhkunud tööliklassi ühtluse ja takistanud tööliklassi ühise väerinna loomist võitluseks kodanluse vastu.

On selge, et ainult ühise väerinna abil võib tööliklass Pätsi valitsuse fashistlikkude dekreetide ja vabsfashismi vastu võidelda, oma huvisid ja organisatsioone kaitsta, demokraatlikkude vabaduste eest võidelda ja sõjaorganiseerijate plaane purustada.

Seda hakkavad arusaama kõige laialisemad töölishulgad. Sotsialistlikkude, reformistlikkude ja parteitute tööliste seas on tekkinud suur tung ühise väerinna loomise järele kommunistidega, kes alati on ühise väerinna eest kõige energilisemat võitlust pidanud. Ühise väerinna loomise küsimus on muutunud kõige tähtsamaks tööliikumise probleemiks, mille lahendamine avab väga suured väljavaated tööliklassi eduka võitluse läbiviimiseks fashismi, kapitali pealetungi ja sõja vastu.

Kes aga kaitsevad tööliklassis kapitalistide huvisid, kellel pole südame peal tööliklassi huvide kaitsemine kapitalistide vastu, need võitlevad ühise väerinna loomise vastu, takistavad ja saboteerivad tema loomist.

S-d Partei keskkomitee ei võtnud E. Kommunistliku Partei keskkomitee ühise väerinna ettepanekut vastu, põhjendades sellega, et legaalsed erakondade poliitiline tegevus on „ajutiselt“ Pätsi valitsuse poolt katkestatud. Siseministri uue määrusega on nüüd ESTP tegevus lõpulikult ja kestvalt seisma pandud. Kui s-d partei keskkomitee ootab Pätsilt luba ühise väerinna ettepaneku kaalumisele võtmiseks, siis võib ta väga kaua oodata, sest Pätsilt ta seda luba ei

saa. Seda teab s-d Partei keskkomitee väga hästi, kuid temale on tarvis ainult ettekäändet ühise väerinna loomisest äraütlemiseks. See põhjus, mille abil sotside partei keskkomitee ühise väerinna ettepanekust ära ütleb, ei maksa tööliste silmis punast krossigi. Sellega ta ainult näitab, et ta ei soovi ega taha midagi teha tööliklassi kasuks. Et ESTP juhid on ühise väerinna vastu ja oma „põhjendustega“ ainult manööverdavad, tõendab ESTP häälekandja, kes „julges“ ilma Pätsi lubata EKP ettepaneku kaalumisele võtta ja labase sõimuga sellest ära ütles.

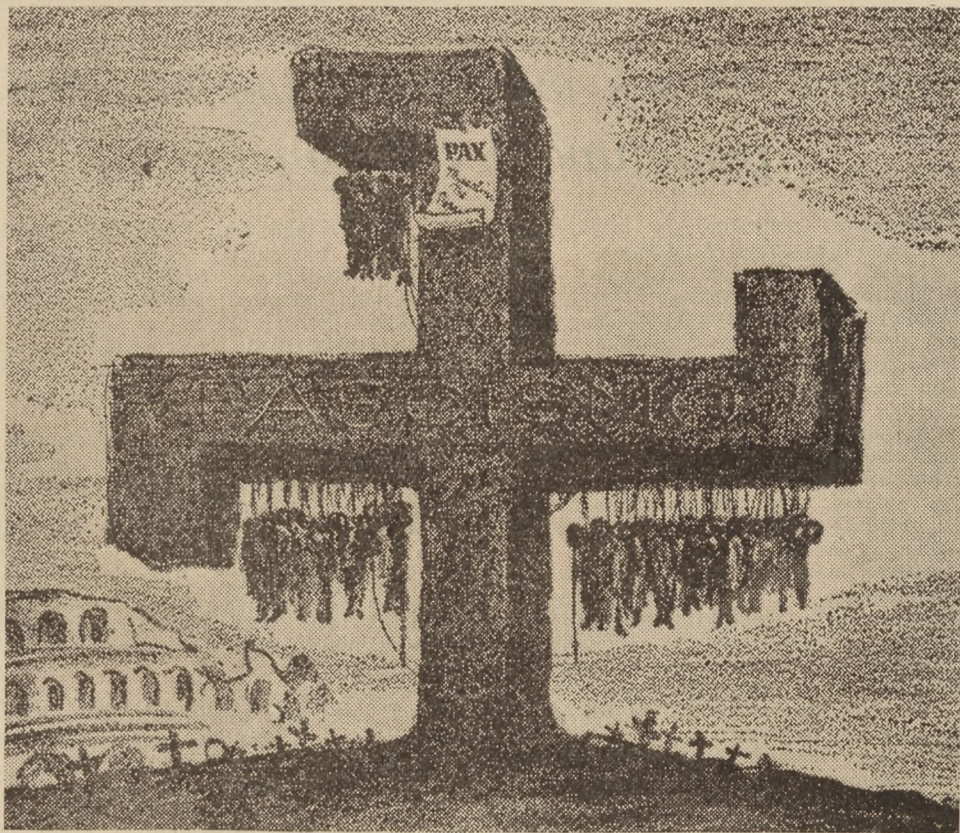
Ka Keskliidu bürokraadid, nagu seda tõendab Metslangi kiri, mis saadetud „Läevalehe“ toimetusele on ühise väerinna vastu. Selles kirjas Metslang isegi kiitleb missuguse vahusega tema pidavat võitlust ühise väerinna vastu. Temale polevat tähtis isegi Keskliidu juhatuse arvamistki ära kuulata, kui küsimus puutub ühise väerinna vastu võitlemisse. Nii valusasti sügelevad h-ra Metslangi käed ühise väerinna vastu!

Kuid ESTP juhtide ja reformistlikkude ametiühingute bürokraatide ühise väerinna vastastest

seisukohtadest hoolimata on avaldanud osa ja võrdlemisi suur osa ESTP liikmeid, grupe ja allorganisatsioonid oma nõusoleku ühise väerinna loomiseks Kommunistliku parteiga. Seda osa ESTP liikmete nõusolekut tervitavad kõik arusaajad töölisel, sest see on esimene õige tähtis samm Eesti tööliklassi ühise väerinna loomise suunas. Selle sammuga need sotsialistlikud töölised on asunud võitlusele oma juhtide ühise väerinna vastase ja töölisliikumise killustamise poliitika vastu. Seda võitlust on tarvis toetada kogu jõuga. Laialdane ühine väerind peab saama teostatud vaatamata kõigile! Seda nõuavad tööliklassi kõige kõrgemad huvid.

7. märtsil s. a. saatis Punane Ametiühingute Internatsionaal kirja Amsterdami Ametiühingute Internatsionaalile, Selles kirjas Punane Am. üh. Internatsionaal teeb Amsterdami Am. üh. Internatsionaalile ettepaneku: luua ametiühingulise liikumise ühine väerind ja ühtsus rahvusvahelises ulatuses.

Seda Punase Am. üh. ettepanekut tervitavad Eesti merimehed ja kogu Eesti tööliklass. Töö-

Faschistide „õnnemärk“.

Õnn kurnajatele, wõllas töörahwale — see on haakrist. Selle otsa kõlkuma tõmmates, teostab Hitler „klassirahu“ Saksamaal. Selle mustri järgi loob „rahwusterwikut“ ka Eesti Päts, kes oma faschismiga jõudis enne hitlerlikkudest wabsfaschistidest.

Kuid kaua ei lase töörahwas faschistlikkudel rõhujatel wõitnutseda. Proletaarse rewolutsiooni jõud kaswab igapäewaga ja ei lähe kaua, kui see sõnnik on ajaloo näitelawalt pühitud.

lisklassi ühise väerinna loomine ja ametiühingulise ühtsuse jaluleseadmine rahvusvahelises ulatuses on väga tähtis kõigi maade töölistele ja sellega ka Eesti tööliksklassile. Oma ettepanekuga Punane Am. üh. Internatsionaal väljendab kogu maailma tööliste kõige palavamat soovi.

Selle ettepaneku teostamise eest tuleb alustada kõige energilisemat võitlust ka Eestis. Merimehed peavad kogu jõuga selle võitlusega kaasa lööma.

Konkreetselt Punane Am. üh. Internatsionaal paneb ühise väerinna tegelikuks loomiseks ette: käesoleva aasta I. Mail korraldada reformistlikkude ja revolutsiooniliste ametiühingute ühised väljaastumised fashismi, kapitali pealetungi ja sõja vastu.

Ühistel väljaastumistel vabsfashismi, hitlerlikkude parunite tegevuse, Pätsi fashistlikkude dekreetide vastu, tööliste palkade kõrgendamise, täieliku sotsialkinnituse seaduse maksmapanemise eest kapitalistide ja riigi kulul, töölisorganisatsioonide tegevuse vabaduse eest jne, oleks määratu suur tähtsus. Sellest oleks töölisliikumisele väga suur kasu. See suurendaks tööliksklassi usku oma jõesse ja oleks esimeseks suure tähtsusega sammuks tööliksklassi ühise väerinna tegeliku võitluse alal.

Punane Am. üh. Internatsionaal teeb samuti konkreetse ettepaneku ametiühingulise ühtsuse

jaluleseadmiseks rahvusvahelises ulatuses. Selle ettepaneku eesmärgiks on lõputegemine ametiühingulise liikumise killustatud olekule ja ühise tugeva ametiühingulise organisatsiooni loomine rahvusvahelises ulatuses.

Et ametiühingulise liikumise lõhestatud olek on kahjulik tööliksklassile ja kasulik kapitalistidele — selles pole mingit kahtlust. Küsimus seisab ainult selles, kuidas ametiühingulist ühtsust teostada.

Norra ametiühingutele esitatud ettepanekus Punane Am. üh. Internatsionaal paneb ette teostada ametiühingulist ühtsust klassivõitluse poliitika alusel: ühine võitlus kapitalistide vastu, paralleelsete ametiühingute liitumine ja juhatuste valimine proportsionaalse esituse alusel, ametiühinguline sisemine demokraatia, s. t. arvamiste avaldamise vabadus ja õigus oma vaateid kaitsta ühises ametiühingulises organisatsioonis ja distsipliin võitluses kapitalistide vastu.

See programm on selge ja lihtne ning täiesti vastuvõetav. Selle programmi alusel tuleb võidelda ka Eestis ametiühingulise ühtsuse jaluleseadmise eest. Selle programmi alusel vaja läbi viia reformistlikkude ja pahempoolsete ametiühingute ühinemine Eestis.

Võitlusele tööliksklassi ühise väerinna eest!

Võitlusele ametiühingulise ühtsuse eest!

Ametiühisuslise liikumise ühtsuse eest

Punaste Ametiühingute Internatsionaali kiri Amsterdami reformistlikule Ametiühisuste Internatsionaalile.

Kolleegad!

Kodanlus, ärakasutades ametiühisuslise liikumise killustatud olekut, on 5 kriisi aasta wäljel rööwinud kapitalistlikkude maade töölistelt kas täiesti wõi osaliselt nende poliitilised õigused ja majanduslikud wõitluse saawutused. Kõigis kapitalistlikkudes maades ja asumaades muutub tööliksklassi seisukord ikka raskemaks ja wäljakannatamatuks. Kriisi raskusi kannab ainult töörahwas. Reas maades saawutas fashism ajutise wõidu (Saksamaa, Austria, Hispaania) ja häwitas legaalsed töölisorganisatsioonid, töölisajakirjanduse ja kõik tööliksklassi poolt loodud töölisettewõtted. Fashism ähwardab ka teiste maade töölisliikumist.

Samal ajal muutuwad riikide wahekorrad ikka enam ja enam terawamaks. Saksa fashism walmistab ette maadeahnitsemise sõda. Jaapani imperialism jätkab kallaletunge Kauge Idas, haarates oma kätte ühe Hiina prowintsi teise järele. Itaalia imperiaslism saadab omi sõjawägesid Abessiiniasse. Iga silmapilk wõib kohalikust konfliktist puhkeda

uus rahvuswaheline weresaun, kiskudes kogu töötawa inimsoo kuulmatu willetsusse.

Tööliksklassil on küllalt selleks jõudu, et tagasi lüüa kallaletungid, kaitsta oma huwisid ja takistada uue rahvuswahelise weresauna lahtipuhkemist. Kuid selleks on tarwis kõigi tema jõupingutuste ühendamist wõitluseks ühise waenlase vastu, on tarwis, et ametiühisuslikud organisatsioonid astuksid koos ühiswäerinnas kodanluse vastu, töölisliikumise wahetumate ja üldiste eesmärkide teostamiseks, on tarwis jaluleseada ühtsus lõhestatud ametiühisuslikus liikumises.

Kui kogu maailma ametiühingulised organisatsioonid käesolewa aasta I mail astuksid wälja käsikäes, liitunud ridades, fashismi, kapitali pealetungide ja sõjahädaohu vastu — juba sel oleks määratu tähendus. Eriti tähtis oleks lähema aja jooksul edukalt läbiwiiia Prantsuse ja Hispaania ametiühisuste ühendamine, kus selles suunas juba tõsiseid samme tehtud, ja Saksamaal jaluleseada ühiste jõupingutustega wabad ametiühingud, kelle massiline iseloom on tarwis selleks, et

wastulööki anda kapitalistide rõhumisele ja fashistliku reshiimi kukutamiseks.

Sellest väljainnes, Punase ametiühisuste Internatsionaali täidesaatebüroo paneb ette: korraldada Punase Am. Internatsionaali ja Amsterdami Ametüh. Internatsionaali esitajate nõupidamine järgmiste küsimuste läbiarutamiseks:

1). 1. mai puhul Punase Internatsionaali ja Amsterdami Amüh. Internatsionaali ühised väljaastumised fashismi vastu, kapitali pealetungimise ja sõja vastu.

2). Prantsusmaa ja Hispaania ametiühingute ühinemisele kaasaaitamine.

3). Saksamaal wabade ametiühingute uuesti jaluleseadmisele kaasaaitamine.

Samal ajal arwame, et oleks wäga tähtis sel nõupidamisel läbiarutada ka see küsimus, mil on määratu tähendus kogu maailma töölisliikumisele — nimelt: ametiühisuslise liikumise ühtsuse jaluleseadmise wormid, meetodid ja tingimused kogu rahwuswahelises ulatuses.

Endastmõistetawalt, oleme walmis arutusele wõtma iga teie ettepanekut nõupidamise peewakorra kohta. Meie wolitame seltsimehi Racamondi ja Monmousseau teiega kaesolewa küsimuse kohta läbirääkismi pidama.

Ametiühisusliku terwitusega
Punase Ametiühingute Internatsionaali
täidesaatebüroo.

Sõjaohut ähwardwalt lähedal!

Töörahas peab läbitõmbama kriipsu imperialistide weristest plaanidest.

Uus maailma sõda algab 1935 a. — Nii ennustas Mussolini oma maadeahnitsemise neelude järgi juba mõni aasta tagasi. Nüüd keerutab see worejänuline imperialist ise Abessiinia piiril metsikult sõjakirwest ja tahab rahulikkude elanikkude mahatapmise teel omale uusi söödamaid juure wõita. Meeste mobiliseerimisega on Itaalias jõutud juba 1911 aastakäiguni.

Kuid kardetaw maailmasõja kolle ei ole üksi Aafrikas, waid palju ähwardawamalt Euroopas ja Aasias. Uus maailma tulekahju ähwardab kõigepealt Nõukogude Liitu, seda maailma tööraha uhkust ja lootust.

Wiimaste nädalate sündmused Euroopas kinnitawad seda alarmeeriwalt. Weel kunagi maailmasõjast saadik pole weel nii jultunud awalikkusega räägitud sõja tarwilikkusest, pole nii metsikult, hullupööraselt relwastatud kui nüüd. Hitleri Saksamaa seadis sisse sundusliku sõjawäeteenistuse, suurendas oma sõjawäge 36 diwiisini. Inglismaa kuulutas „Walges raamatus“ et ta oma sõja eelarwet tõstab terwelt 7 miljoni naela wõrra, et ta 1935 aastal poole rohkem lennukeid walmistab kui warem kawatsetud, et ta erilise kiirusega hiigla suuri lahinglaewu laseb ehitada jne. Prantsusmaa seadis sisse suure rutuga 2 aastase sundaja teenistuse, senise 18 kuulise asemel, mis tugewasti prantsuse sõjawäge suurendab. Ta määras üle 1 miljardi frangi lisakrediiti suurte 35.000 tonniliste ristlejate ehitamiseks, 500 miljonit lennuwäe täiendamiseks. jne.

Kuskil ei räägita enam relwastuse wähendamisest, waid sellest, kuidas relwastuse suurendamisega teistele järele jõuda. See on püssirohuga täidetud lahingueelne õhkkond.

Mis tunnused-rüügiwad, et sõda kõigepealt Nõukogude Liitu ähwardab?

Agaga kõigepealt see, et pea igalpool, kus rahuoõnestuse tööd tehakse, on telgitaga mängus

Hitleri-Saksamaa käsi. Ja Hitleri natsid püüawad kogu aeg oma sõja ja ekspansiooni tungi sellega teiste maade imperialistidele suupäraseks teha, et nad kuulutawad end ristsõdjateks tööliste ja talupoega riigi — Nõukogude Liidu vastu, esiwõtletejateks kommunismi vastu. Selle sildi all tahetakse Nõukogude Liidu küljest endale „asumaid“ wõita.

Hitleri „usutunnistuses“ — „Minu wõitlus“, mida miljonites eksemplaarides tänapäewani trükitakse ja lewitatakse, seisab sõnasõnalt, et saatuse sõrm käsib Saksamaal Idasse tungida, et „kui meie täna uutest maadest räägime, siis esimeses joones Wenemaa ja Baltiriigid“ (iseendast mõista ka Eesti). Sel puhul hoiatab sm Molotow wäga õieti, et „sarnast Saksa praeguse riigipea seisukohta ei tohi kuidagi tähelepanemata jätta ega alahinnata“. (Molotowi kõne 7. Nõukogude kongressil).

Hitleri sõjatantsu keerutamine on Saksa rahwa es rappa jooksnud natsliku poliitika hullumeelseks rehabiliteerimise katseks. Et natsliku Saksamaa arenemine wiimase aasta jooksul kuigi roosilisi väljawaateid ei pakkunud, et Hitleril üldse eeldused puuduwad rahulikult teel Saksamaad töötatud õitsengule wiia, siis pannakse nüüd kogu rõhk sõjale. Palawlikult otsib ta selleks omale sõja kaaslast. Ja bloki loomises ongi teatud tagajärgi saawutatud.

Pea iga päew toob uusi teateid Saksamaa ja Poola kõige tihedamast koostööst Jaapani osawõtul. Jaapani ajaleht „Asachi“ kirjutab üsna awalikult, et Saksa ja Poola 10 aasta sõpruslepinguga olewat ka ühtaegu wastuwõetud salajane kohustus, et siis, kui Jaapan tungib kallale Nõukogude Liidule Kauge Idas, peawad Poola ja Saksa „sissemarrsima“ Nõukogude Ukrainasse. Mitte wäheha jultumusega ei aruta Poola ja Saksa omad ajalehed, missuguse maatüki sel

sõjakäigul peab Poola omale saama ja missuguse Saksa omale. Aasia sõber Jaapan, kes tule ja möögaga aastate jooksul Põhja Hiinas ühe maakonna teise järgi alla heitnud, wõtab järjest ähwardawamalt hoogu piiride „wäljalöömiseks“ Baikalini. Wiimati algatatud koostöö otsimine Hiina kuomintangi äraandjatega, tähendab ühise kallaletungi organiseerimist Nõukogude Mongooliale ja punasele Nõukogude Hiina wabariigile.

Kuid see pole weel kõik. Nõukogude wastasesse blokki püütakse tõmmata ka Donau riike, Soomet, Balti riike jt. See oli Soome feldmarssal Mannerheim, kes hiljuti käis „ringreisil“, et Aalandi saarte kindlustamise üle nõupidada, kust kallaletungi korral N. Liidule wõiks blokeerida Leningradi ja kuhu selleks ehitada wealustepaatide ja õhulaewastiku baas. Samal eesmärgil on nõukogudewastase sõja sepiitsejatel kogu aeg erilise tähelepanu all olnud Eestile kuuluvad Hiiumaa ja Saaremaa. Ka Skandinaawia riike püüab Hitler mängu wõtta, et Sundi, Kategati jne oma kontrolli alla kiskumisega saada täielikuks Baltimere walitsejaks.

See kõik on nii süstemaatiline ja awalik sõjaniitide sõlmimine, et peahutajad ei taha isegi ajutiselt rahulepingutele allakirjutamisega omi käsi siduda, waid igasuguste läbipaistwate ettekäänete all sellest ära ütlevad. Nii lükkas Jaapan tagasi Nõukogude Liidu poolt ettepanekud mittekallaletungi pakti, nii lükkasid tagasi rahukindlustawa Idapakti Saksamaa, Poola, Soome ja oma „iseseiswusega“ surmatantsu wehklewad Balti riigid. Ja ometi ei teinud neile Idapakti ettepanekust üksipänis punane ja kadanlaste poolt wihatud N. Liit, waid ka Prantsusmaa, Tshehoslowakkia jt.

Kas on weel kahtlust, et uus sõjatuli ähwardab

hirmsa häwitamise ja surmaga kümnete miljonite inimeste elu, küll liinil, küll seljataga? Kas on kahtlust, et rööwkallaletung ähwardab otseselt maailma töörahwa isamaad ja sotsialismi kantsi Nõukogude Liitu? — Muidugi, ei!

Kuid, mis sünnib selle kohutawa õnnetuse ärahoidmiseks?

Selge on, et Nõukogude Liit omalt poolt kõik teeb, et uut werewalamist ärahoida. Selleks on ta sõlminud paljude naaberriikidega mittekallaletungi lepingud, selleks on ta Ida-Hiina raudtee müümisel näidanud üles Jaapani wastu suurt järelandlikkust, selleks kasutab ta ära desarmeerimise konverentsidest ja Rahwasteliidust osawõtmist jne. Keegi ei saa salata, et kõige tõsisemad ja laiaulatuslikumad rahukindlustamise ettepanekud on alati tulnud just Nõukogude Liidu poolt. Pruugib ainult meeletuleta mõned tähtsamad ettepanekud, nagu otsustawa desarmeerimise läbiwiimine, kallaletungi poole kindlaks määramine, mis sõja algataja oleks teinud sõjasüüis üldwastutawaks, wõi alalise rahukonverentsi moodustamine wõi lõpuks Idapakt, mis konkreetselt oleks kaasa mõjunud sõjahädaohu ärahoidmiseks Idas, Balti rükkides ja N. Liidu piiri ääres.

See kõik on aus ja järjekindel rahutöö. „Nõukogude Liidu välispoliitika alus on selge. See on rahu ja rahulikkude wahekordade kindlustamine kõigi maadega“. Nii iseloomustas sm Molotow 7. Nõukogude kongressil N. Liidu välispoliitikat.

Kuid kergemeel oleks arwata, et Nõukogude Liit ainult diplomaatlikul teel saab lõpulikult rahu kindlustada. Tõsiasjad, et Jaapan lükkas tagasi N. Liidu ettepaneku mittekallaletungi

See koletis ei mõista nalja! Sellepärast, kõik jõud imperialistliku sõja wastu wõitlemiseks!

pakti sõlmimiseks, et Saksa, Poola ja Balti riigid mahasaboteerivad Idapakti, et pea kõik N. Liidu rahu kindlustamise ettepanekud desarmeerimise konverentsidel ja Rahwasteliidus on wastuwõt-mata jäetud, sunniwad N. Liitu tõsiselt piiride kindlustamisele ning tööliste ja talupoega puna-wäe löögiwõime tõstmisele. Stalini põhilause, et „wõrast maad meie ei taha, aga ka omast maast meie ei anna jalatäit kellegile“ — on saanud N. Liidu kaitsepoliitika aluseks. Ise kellegile kallale ei tungita, kuid imperialistlikud rööwikud, kes julgewad kallale tungida N. Liidu piiridele, peawad tunda saama, mis tähendab nõukogude punawäe tugewus.

Kuiwõrd punawäe löögiwõime on kaswanud, selgus viimasel Nõukogude kongressil sõjakomis-sariaadi aruandest. Punawäe arwuline suurus on 940 000 meest, kellest üle 90 % on töölisel ja kolhoosnikul ja ligemale pool punawäest kommunistliku partei wõi noorkommunistide organisatsioonide liikmed. Kõrgem komanderide koosseis on pea sajawalitselisel kompartei liikmed. Seega koosseisu poolest on punawägi kindla meelseusega löögiüksus, kes teab mis tal on kait-seda. Sõjatehniliselt on lennuwägi kaswanud 4 aastaga 30 % wõrra, kergetankide arw terwelt 2475 %, raskesuurtükiwägi üle 100 %, allweepaa-tide arw 535 % jne. Kauge Idas Mandshuuria piiri kindlustamiseks on loodud terve omaette kaitse-süsteem.

See kõik tõendab, et Nõukogude Liit ei maga enda kindlustamisel, et punawägi on saanud tuge-waks löögiüksuseks, keda isegi imperialistlikud rööwikud tunnistawad palju kõwemaks tsaari sõjawäest.

Kuid, kas on sellest küllalt sõja ürahoidmiseks? Kahtlemata, ei.

Loota ainult punawäe tugewusele ja nõukogude

diplomaatialle, see on ülekohtune passiiwsus. See on samasugune kuritegelik käte süles hoidmine nagu Otto Baueri „pahemsotside“ lootus, et kui sõjaks läheb, siis kapitalistid ka töölistele püssid kätte annawad, kes siis otsemat teed fashismi kukutawad. Need seisukohad on täiesti waled. Tõõrahwa passiiwsus sõjahädaohtu lähenemisel on lubamata. Mitte siis ei tule sõja wastu wõitlema hakata, kui ta juba puhkenud on, waid juba nüüd, praegu, otsekohe, kus teda weel ettewalmista-takse. Ilma organiseerimata ei kukuta ka siis fashismi, kui sõda alanud.

Kuid seda ennem saab sõda wõimatuks, mida warem ja mida energilisemalt hakatakse oma kodus sõjahädaohtu wastu wõitlema, mida halasta-matumalt oma koduste rõhujate mõõgatäristamise plaanid paljastatakse ja neist kriips läbitõmma-takse. Siis ei ole ka hädaohtlik kui $\frac{1}{6}$ maailma imperialistid $\frac{1}{6}$ punase maailma wastu kallale-tungi algawad — sest kapitalistlikkude maade töölisel on ühisesse wäerinda organiseeritud oma maa kodanluse wastu ja Nõukogude Liidu kait-seks. Selleks aga on tarwis juba praegu kohe tuliselt organiseerida kõigi töötawate kihtide ja haritlaste ühine sõjawastane wäerind.

Weestranspordi tööliste langeb sõjawastases wõitluses eriline konkreetne ülesanne: paljastada ja takistada sõjawarustuse wedu. Igast üksikust laskemoona, sõjalennukite, kahuriõsade jne weost teatage jalamaid oma ametiühingule ISH-le ja interklubidele. Püüdke protestistreibiga selle wedamist takistada. *Walige walwekomiteed sada-matesse, kes terawalt sõjawarustuse wedu järe-l-walwama hakkaks.*

Ainult siis, kui kõigi maade töölisel massiliselt kõik oma jõu sõja kuriteo wastu wõitlemiseks organiseeriwad, on wõimalik tagajärjerikkalt sõjahädaohtu wastu wõidelda.

Elagu tööliste ühiswõitlus sõja wasta!

Paljastati kohutaw sõjawarustuse wedu Saksamale

Hitleri sõjaplaanidele on sellest weel wähe, et tal kodus hiigla sõjatehased ööd kui päe-wad kõwa-pinge all töötawad. Saksamaa weab määratumalt weel wäljast sisse sõjawarus-tust.

Üksi Götteborgi sadama kaudu weeti 1. a. 4 kuu jooksul Saksamaale järgmisel hulgal sõjawarustust:

- 28 juulil.....1000 kasti kuulipildujate osi,
- 30 juulil.....1131 kasti padruneid ja kahurilaske,
- 6 augustil.....2223 kasti pommipildujate osi ja laskemoona,
- 20 augustil.....850 kasti kuulipildujate laskewarustust,
- 25 augustil.....541 kasti mitmesugust sõjamaterjali,
- 29 septembril.....1519 kasti kahuri osi,

29 oktoobril.....4000 kasti kuulipildujate ja miinipanijate osi,

3 detsembril.....1869 kasti miinipildujate osi ja mitmesugust muud warustust.

Selle sõjawarustuse weo paljastasid Götte-borgi sadamatöölised, kes wõitluseks sõja-warustuse weo wastu moodustasid alalise sadama walwekomitee. Et sõjawarustuse wedajad on hakanud saadetisi viimasel ajal hoolsamini maskeerima, siis on komisjoni töö kaunis raske ja ka käesolew paljastuste nimekiri ei pretendeeri olla täielik. Seda weel enam sellepärast, et Rootsis töötab Krupi wabriku tütarharu Bofors, kes määratumalt sõjawarustust walmistab ja igasugustel tee-del Saksamaale toimetab.

Götteborgi seltsimeeste aktiivne sõjawas-tane wõitlus olgu eskujuks ka eesti meri-meestele ja sadamatöölisele!

Hitleri sõjawanker üle Balti riikide surnukehade N. Liidu vastu!

Eesti kodanlus ei tee midagi, et Hitleri ja balti parunite sepitsustele wastuhoopi anda!

„Saksamaa peab Idas, Nõukogude Liidult asumaid wõtma ja sõjatee senna läheb üle Leedu, Läti, Eesti!“ — See oli natside välispoliitika juhi, Rosenbergi, ammu aegne sõjahüüd ja seda kordawad tänapäewani kõik haakristi kangelased.

Wiimase aja sündmused eriti tõendawad, et Saksamaa päris warjamata jultumusega on asunud Ida sõjakäiku ette walmistama. Meil pruugib ainult nimetada mõnd tõsiasja. Leedu piirile on koondatud wiimasel ajal kõwasti sõjawäge. Leedu lehe „Ritase“ teatel, on Tilsiti garnisoni mitmekordselt suurendatud. Demmeni lähedal lõpetatakse hiiglasuure, salajase sõjalennuwälja ehitamine, mille kallal rutuga töötasid 15000 meest. Lennuwäli tuleb nii suur, et temale mahutatakse 24 lennukikuuri, millesse igapähe mahub 7 lennukit, kokku 168 lennukit. Plats on nii suures saladuses hoitud, et teda kuskil kaardile pole märgitud ja tema kohapealseks warjamiseks on istutatud tihedalt põõsaid ja puid. Ilma selle kohase loata platsile lähenejat ähwardab otsekohene mahalaskmine. Hollandi lehe „Het Volki“ teatel, on hiljuti 2 isikut, kes kogemata platsile liig ligidale sattunud, „spioonidena“ otsekohe koha peal ilma kohtuta mahalastud.

Senna ja mujale Leedu piiri lähedale on ülesseatud rida raskesuurtükipatareisid.

Samal ajal wormeeritakse uut Balti rügementi Königsbergis, kuhu wõetakse kõik Balti „emigrandid“, s. t. balti parunid ja nende sabarakud, nagu eesti „wabsid“ jne. See rügement peab Baltimaile tungimise puhul esirinnas sammuma ja „Baltimaade wabastaja“ ning „kultuuri päästja“ (osa mängima. Königsbergis awati ka ülikooli juures Balti keelte ja maa tundmaõppimise osakond ning laiaulatuslikud kursused tegelaste ette walmistamiseks Balti maade jaoks.

Samal ajal kõwendatakse süstemaatilist kihutustööd Balti riikide vastu Saksa raadios, ajakirjanduses ja koosolekutel. See wõttis eriti väljakutsuwa tooni Preisimaal, Klaipeda natside protsessist saadik. Selle, Balti riikide wastase propaganda juhtideks

on natsid Meier ja Oberländer, kes awalikult seletawad, et ainukene tee Idasse, läheb üle Leedu ja teiste Balti riikide“. Ka natside peahäälkandja „Völkischer Beobachter“ arutab aktuaalse päewaküsimusena Balti

Sm. Litwinow — Nõukogude L. wäliskomisar, kes esitas Idapakti ja wõitleb kõigi abinõudega rahu alalhoidmise eest maailmas.

riikide ja Ukraina jagamist Saksa ja Poola wahel, mida omakord Poola fashistid Studnickide jt. näol truilts toetawad. Leedu pidawat enamuses Poolale minema, kuna Eesti ja Läti Saksamaa külge liidetawat.

Pole mingisugust kahtlust, et eriti nüüd, kus Saksamaa awalikult sõjakirwest keerutab, „Balti prowintside“ tagasi wõitmine „emakese Saksamaa“ külge on Hitleri walitsuse tõsisemaks kawatsuseks. Üle Leedu, Läti ja Eesti „riikliku iseseiswuse“ surnukehade, tahetakse ristisõda läbilüüa Nõukogude Liidu vastu.

Kõige kurbnaljakam aga on, et Balti riikide fashistlikud walitsused ise oma „iseseiswuse“ pärast üsna wähe muret tunnawad. Ainult Leedu kodanline ajakirjandus märgib ära wahetewahel weidi närwiliku rahutuse-

ga, et hambuni sõjariistus saklased mutuwat kardetavaks ja Balti riigid pidawat kõigi halwema wastu walmis olema.

Pätsi diktatuur aga tõmbas dekreediga oma solgitorudele nii kõwad päitsed pähe, et, need nüüd ilma propaganda ministri loata, üldse sarnaseid küsimusi puudutada ei tohi. Walitsus aga ise ajab täiesti wiimasepäewa välispoliitikat. Ta ei mõtlegi end kaitseda Saksamaa agressiiwse poliitika wastu, waid koguni roomab maoli Hitleri jalgade ees. Ta ütles ära Prantsusmaa, Nõukogude Liidu, Tschehoslowakkia jt. riikide poolt ettepan- dud Idapaktile allakirjutamast sellepärast, et Saksamaa ja Poola pole nõus allakirjutama. Kuid mis on Idapakt? Idapakt oligi mitme suurema riigi ettewõte aidata koos rahu kindlustada Balti riikides, et seega taltsutada Hitleri sõjakaid Ida wallutamise plaane. Nüüd aga läheb Eesti selles küsimus Saksa- maaga kaasa ja teatab awalikult, et ta ilma Saksamaata alla ei kirjuta, et ta seega Saksamaa seisukohast äraripub. Mis see tähendab? Aga seda, et eesti kodanlus ise aitab wärawaid lahtiwoida Hitleri sissetun-

gile. See tähendab, et ta kergendab balti parunite ja saksa natside wõimuhaaramist Eestis. Eesti iseseiswus oli kodanlusele tarwis ainult pettemanööwriks Nõukogude Eesti wastu ja kui nüüd kurnamise korda saab kindlustada Hitleri tiiva all, siis pole ju tal enam „ajaloolist ülesannet“!

Igatahes, hiljutised soojad läbirääkimised natsidega, mille tulemusena Eesti muuseum 30000 tonni rauteesiine (wene profiil) saab, näitawad omakord „head tooni“ Pätsi ja Hitleri wahel. Jampsimisega „pühast Eesti erapooletusest“ warjab propagandaministeerium ja välisminister Seljamaa neid musti telgitaguseid ja tõsiselt waritsewat hädaohtu.

Eesti töörahwas peab kõigest sellest oma järeldused tegema. Ta ei tohi lubada, et eesti töölisi ja talurahwast kistakse uude sõjamõllu, et kaasa aidatakse balti parunite ja saksa natside wõimuhaaramise plaanidele Eesti töörahwas peab aktiivselt paljastma Pätsi kokkumängu Hitleri ja balti parunitega ja nõudma Ida pakti sõlmimist. Ta peab looma tugewa ühise wõitlusrinde fashismi ja sõja wastu.

Ühiswõitlusrinde ettepanek eesti merimeeste ja sadamatöölise ühingutele. Ühingud ei wasta

Merimehed, sadamatöölised, nõudke, et teie organisatsioonid selle ettepaneku wastu wõtaksid!

Juba la. lõpul tegi ISH Eesti sektsioon ettepaneku Kütjate ühingule, Sadamatöölise ühingule ja teistele weetranspordi tööliste organisatsioonidele ühiswõitlusrinde loomiseks, et edukamalt wõidelda palga ja töötingimuste parandamise eest, sõja ja fashismi wastu. Ettepanekule wastamise wiimaseks tähtajaks oli antud 15 jaan. ka. Kuid senini pole sealt mingisigust wastust tulnud. Toome sellepärast ettepaneku teksti siinkohal ära ja kutsume üles kõiki merimehi ja sadamatöölisi nõudma oma ühingutelt selle ISH Eesti sektsiooni ettepaneku wastuwõtmist. Ärge laske mahasaboteerida weetranspordi tööliste jõudude ühendamise ettepanekut, mis on wõidu pant wõitluses meie olukorra parandamise eest!

ISH Eesti sektsioon.

Pöörame teie poole järjest terawnewa fashismi pealetungi ja kaswawa sõjahädaohu olukorras.

Kapitali pealetung töörahwa elatistasapinnale jätkub. Kohatine depressioon, mis mõni aeg tagasi siin-seal ilmnes, sündis peajasja-

likult just palgatöölise olukorra järsu halwendamise, palkade allasurumise, wallandamise, inflatsiooni jne arwel. Seda sai eesti merimees omal nahal walusalt tunda — küll 10% palgaalandamise, küll kroonikursi kukutamise, küll mitmesuguste wallandamise ja ratsionaliseerimiste näol. Kuid kriis kestab edasi ja arwud kapitalistliku majanduse arenemisest näitawad kohati uusi kriisi süwenemise tunnuseid, millepärast kodanlus püüab weel jõhkramal teel fashistlikkude meetoditega tööliklassi wäljakurnamist suurendada ja palawliku kiirusega uut ilmasõda lahti lüüa, kus töörahwas, eriti weetranspordi proletariaat, oleks tapaloomadeks, odawaks suurtükilihaks imperialistide saagitalgutel.

Eesti weetranspordi proletariaadi olukord ei ole erandiks selles üldpildis. Palgad on äärmiselt madalad — nad langesid weelgi kroonikursi kukutamisega. Merimehed laewa-

sööki ei saa. Kollektiivlepingut pole. Sotsiaalkindlustus täiemal määral puudub. Tööaeg wältab kaugelt üle „wabariigi“ seadustes ettenähtud 8 tunni. Ületundide eest ei taheta enamasti midagi maksta jne. See piirita ülekurnamine tõstis isegi kriisi raskematel aegadel eesti weetranspordi tööliste töötasust rööwitawa lisawäärtuse summa nii kõrgele, et ettewõtjad kohati kuni 50% kaukasse topisid. Seda tõendawad uute laewade ostud ja eesti lipuga äritegemine wälismaa laewaomanikkudega. Kuid kapitali pealetung eesti weetranspordi proletariaadile pole sellega weel lõppenud. Päti fashistlik walitsus annab selleks laewaomanikkudele lahet kaasabi. Ühisel kawatusel tahetakse läbisuruda uued wallandamised, eeskätt deki- ja masinameeskonna sõiduseaduse läbiwiimisega weeteede walitsuse kaudu. Kawatusel on ka Merimeeste kodu organisatsiooniline fashiseerimine, tahtes selle juhatusel wäljalüüa merimeeste esitajad jne. Ka dekimeeste ja kütjate uue üldühingu registreerimise takistamine ja sadamatööliste töowaheltalituse andmine ainuwalitsusliku sadama kapteni kätte, kes siis oma heaksarwamise järgi mehi praagib, on faktid, mis räägiwad weetranspordi tööliste olukorra terawnemisest, mille omakord teeb ähwardawamaks üldine sõjahädaohtu lähenemine, kus eesti weetranspordi proletariaat mitte pealtwaatajaks ei jää, waid esimeses järjekorras oma elu kaalule on sunnitud panema, kuna eesti kodanlus seni pole N. Liidu ja Prantsusmaa poolt ette pandud Idapakti sõlmimisest kinnihaaranud, küll aga ripsutab riikwa fashistlikkude nõukogude wastaste riikidega, nagu Hitleri Saksamaa, Poola jne.

Wastukaaluks kapitali fashistlikkudele pealetungidele, kaswab kogu maailma tööraha hulgas ühiswõitlusrinde liikumine, kaswab otse loomusunniline tung proletariaadi jõudude ühendamiseks. Käsi—käes ja õlg—õla kõrwal astuwad ühiste klassihuwide eest wõitlusele ikka mitmekesisemate organisatsioonide ja ilmawaatelise kuuluwusega töölishulgad, luues sellega ühise ja tugewa tööliskonna wõitlusjõu, mis ainult sellisena praeguses olukorras on suuteline wõidukalt tagasilööma klassiwaenlase pealetungid ja läbiwiima omad hädatarwilikud nõudmised. Sarnaselt ühiswõitlusrinde on loonud paljud prantsuse reformistlikkude ja rewolutsiooniliste ametiühisuste kohapealsed organisat-

sioonid, nagu sadamatöölised, raudteelased jt, siis Kreeka, Rumeenia, Hispaania ja terve rea teiste maade tööliste organisatsioonid ja grupid. Ühiswäerinde liikumine kaswab igapäewaga, tõmmates kaasa ka kõige mahajäänud töölishulgad, ühendades endaga kristlikkude, sündikalistlikkude ametiühisuste liikmed.

Selles olukorras leiab Merimeeste ja Sadamatööliste Internatsionaali — ISH' Eesti sektiioon, et ka Eesti weetranspordi proletariaadil tuleb sama teed käia kui ta tahab oma olukorra parandamist, kui ta ei taha oma olukorra edaspidist halwemaks muutumist. Tarwis on kõik eesti merimeeste ja sadamatööliste jõud koondada, tarwis on nende organisatsioonide liitumist ühiswõitlusrinde platwormi alusel, et edukalt tagasi lüüa laewaomanikkude ja fashistliku walitsuse pealetungid ja läbiwiia oma hädatarwilikkude nõudmiste teostamine.

Teeme sellepärast teie organisatsioonile otsekohe konkreetse ettepaneku meiega, s.t. ISH Eesti sektiiooniga kindla wõitlusplatwormi alusel ühiswõitlusrindesse astuda ja selleks otsekohe läbirääkimisi alustada. Et kergendada ühiswõitlusrinde loomist, ei esita meie kõiki oma programmi nõudmisi, waid paneme ette kõige olulisemad, mille läbiwiimiseks praegustel tingimustel ei puudu eeldused. Meie poolt ette pandawa ühiswõitlusrinde nõudekawa oleks järgmine:

1) **Laewasöögi nõudmine merimeestele**, mis tuleks täielikult laewaomanikkude kulul ja meeskonna enda kindla kontrolli all. Selle nõudmise läbiwiimine tõstaks tuntawalt eesti merimeeste senist madalat reaalpalka. Pealegi on laewasöögi sissewiimine ühingutele otse kõhustuseks aasta tagasi nende poolt korraldatud ankeethäälsetuse tagajärgede tõttu, kus merimeeskond rõhuwas enamuses hääletas laewasöögi sisseseadmise poolt. Laewasöögi nõudmine peab ülesseatud saama kindlate toitwate normide alusel.

2) **Kollektiivlepingu maksmapanemine**, kus oleks täpselt ja kõigi laewadele ja sadamaettewõtete kohta üldkohustawalt ettenähtud tööaja normeerimine (8 tunnile, mis üle selle, kõrgema tasulised ületunnid), palga- ja sööginormid, töölewõtmisekord — ainult kindlas numbril järjekorras ja meeste kontrolli all jne.

3) **Tööta merimeeste ja sadamatööliste kindlustamine**, nagu see paljudes teistes

maades on. Tööta weetranspordi tööliste wabastamine igasugustest maksudest, ka passimaksust.

4). **Sadamatööliste otsustaw palgatõstmine ja töölewõtmine sadamatööliste endi kontrolli all.**

5). **Wõitlus weetranspordi tööliste ühine mise ja palgawõitluse wabaduse eest.** Uue merimeeste üldühingu ellukutsumiseks ühiste sammude astumine.

Nende nõudmiste üle oleme meie walmis läbirääkima ja teie poolt esitatawate täienduste ja muudatuste üle ühiselt kokkuleppima.

Selle ühiswõitlusrinde platwormi läbiwimise peaabinõudena nimetame siin: koosolekuid, meeleawaldusi, hulgalisi proteste, kaebuste ja nõudmiste esitamist, streigiwõitluse organiseerimist jne. Peale selle paneme ette, igas sadamas moodustada merimeeste ja sadamatööliste **ühine kontrollkomisjon**, kes hakkaks kontrollima kõiki sissetulewaid ja wäljaminewaid laewu, et igal laewal oleks täis meeskond peal, et iga mees saaks selle palga, millist tööd ta teeb, et tööle wõtmine

sunniks kindlas numbri järjekorras jne. Samuti luua ka igal laewal laewapere huwide kaitseks ja palgawõitluse ettewalmistamiseks tegewuskomitee.

Nende ühiste aktsioonide läbiwimiseks, rakendab iga ühiskokkuleppes osawõtja organisatsioon tegewusse kõik oma jõud ja wahendid, nagu ajakirjad, liikmeskonna kui ka rahwuswaheliste weetranspordi tööliste organisatsioonide solidaarse abi.

Käesolewat ühiswäerinde loomise ettepanekut palume wõimalikult pea kogu Teie organisatsiooni liikmeskonnas arutusele wõtta.

Neil alustel palume meie aadressil: Estnische Sektion d. ISH, 7a. Willemskade 7a. Rotterdam, Holland, kõige lähemal ajal teatada, kuid mitte hiljem kui 15 jaanuaiks 1935 a., missugused on Teie ettepanekud ja arwamised meie ettepaneku suhtes ja millal on Teil wõimalik oma esitajaid saata meiega läbirääkimisi pidama.

Wõitluse terwitusega!

ISH Eesti sektsioon.

17.12.34 a.

Protestime laewasöögi nõudmise surnuks waikimise wastu!

Uued ettepanekud laewasöögi asjus.

Juba üle aasta on möödas, kui merimeeste ühingud laewasöögi sisseseadmise kohta ankeet hääletuse korraldasid. Nagu teada, hääletas rõhuw enamus merimehi laewasöögi poolt. Kuid seni pole ühingute juhatused kõige wähematki ärateinud, selle nõudmise läbiwimiseks wõi vähemalt tema tõsiselt päewakorrale wõtmiseks. Isegi hääletuse tagajärgi pole ametlikult meeskondadele teatawaks tehtud.

Nüüd kuuldub päris awliku jultumusena mõne end juhatusel liikme poolt (muuseas Went), et nad polewat asja algusest peale tõsiselt wõtnud.

Laewasöögi küsimus tulnud päewakorrale, mitte wõitluse küsimusena, waid waieluse korras laewaomanikkude esitajatega teedeministeriumis, kus wiimased kinnitanud, et merimehed laewasööki ei taha, kuna nemad wastu waielnud, et tahawad. Et asja kindlaks teha, pandud küsimus hääletusele ja näida-

tud pärast tagajärgi teedeministeriumile. Sellega olewat ankeethääletus oma ülesande täitnud. Ühing polewat üldse mõelnud sööki nõuda, kuna Eestis olewat wõimata streiki läbiwiia.

Järelikult, kogu laewasöögi hääletus oli ainult alatu merimeeste ninapidiwedamine ja narritamine. Wõitlust selle nõudmise eest ei mõeldudki alata, samahästi teati, et laewo-manikke palja hääletustagajärgedega pikali ei ehmata ega wabatahtlikult laewasööki andma ei pane. Niisiis, üks wäike naljapala laewaparunitel ja kodanlistel „ministrihäradele“ ja samal ajal pettemanööwer merimeestele, et „vaadake, kuidas meie teie huwide eest kui lõwid wõitleme!“ — Ja selle peale jälle käte sülle panemine ja karuune magamine!

See on kuritahtlik merimeeste hääletuse tagajärgede mahasaboteerimine, see on merimeeste „juhtide“ kokkumäng laewaparuni-

tega. Mitte sellepärast ei annud merimehed oma häält laewasöögi eest, et seda hädatarwilikku nõudmist mahamatta, et hääletuse tagajärgi „ministrihärä“ paberikorwi lasta wisata. Kahtlemata — ei! Laewasöögi poolt hääletati sellepärast, et seda ka tõepoolest saada ja selle eest wõitluse organiseerimist alata.

Kaaslased merimehed, see on meie usalduse kurjasti pruukimine ühingu juhtide poolt! Meie ei tohi sellega leppida. Meie ei tohi lubada oma elulisema nõudmise surnuks wai- kimist! Tõstame kõige waljemat protesti ühingute juhtide wastu, arwustame ja mõis- tame hukka nende teguwiisi koosolekul ja saadame laewadelt ja merimeeste gruppide poolt kirjalikke proteste. Nõuame laewasöögi nõudmise tõsiselt päekorrale wõtmist ja wõitluse organiseerimist selle eest! Nõuame, et sel puhul saaks aluseks wõetud need sei- sukohad laewasöögi korraldamisel, mis mit- mel puhul awaldatud „Majakas“ (eriti Nr. 17—18, 25), nagu kindlad normid, meeskonna kontroll jne.

Samal ajal jatkame elawat sõnawõtmist ja ettepanekute tegemist „Majakas“ selle küsi- muse üle.

Lisaks senistele seisukohtadele, teen omalt poolt weel järgmised ettepanekud:

1). Leian, et kui toidunormide alammäärad maksma pannakse sel kujul nagu seda ette- paneb Merimees N. „Majakas“ Nr. 25, siis on tarwis läbiwiia weel toidulisa saamise õigus. Külmade talwiste ilmadega ja eriti raske kehalise töö puhul ei tohi mingisugu- seid takistusi olla toidulisa saamises, nagu see on Skandinaawia laewades, kus mehed alati köögist lisa saawad, kui normist ei jatku.

Parem on küll kahtlemata algul kohe üles- seada täiesti wastawad ja küllaldaselt toit- wad normid, nii nagu umbes „Majakas“ Nr. 17—18 awaldatud.

2). Tarwis on läbiwiia, et mehed saaksid hommikul enne tööleasumist, samuti wahi ja töowahetuste ajal sooja kohwi ehk teed wõi- leiwadega. Öösiti merel wahil olles, peab toit alati saadawal olema, nagu: kohwi, tee, leib, wõi, külm liha, külmad pudingid jne. Eriti

küllaldane peab öösine kütjate toit olema. Öösine meeskonnale toiduandmine on am- mugi maksew: inglise, ameerika, belgia, skandinaawia j. t. laewadel. Tarwilik on ka hommiku ja pealelõuna kohwiaeg sissewiia, nagu see on inglise, hollandi j. t. laewadel Kui wälismaa laewäädrid seda oma meestele suudawad ja weel palju kõrgemat rahapalka maksawad, siis peab see ka eesti laewa oma- nikkudel võimalik olema.

3). Piima peab vähemalt 7 liitrit nädala kohta tulema ja sadamas seistes, wõimalikult rõõskpiimana ostetama. Kondenseeritud pi- ma ostmisel tuleb eelistada mitte magusat piima, kuna magusa toitwussisaldawus on raswade näol märksa wäiksem. Kilude asendajaiks olgu ainult sardiinid. Heeringate normist 500 gr. wõiks meeste kokkuleppel olla muist suitsuheeringad.

4). Igal suuremal laewal peab olema kül- metusmasin. Wäiksematel — hästi sissesea- tud jääkapp. Jääkapis ehk külmetusruumis peab olema sisseseatud joogiweetank, mis troopika sõitudel meeskonda külma karas- tawa joogiweega warustab. Joogiwee lisan- dusena tuleks tarwitusele wõtta weel sidru- nisooda nagu troopikas sõitwatel inglise lae- wadel wõi jäätis nagu ameerika laewadel. Toit troopikas peab sisaldama rohkem puu- ja aiawilja.

5). Toidu ettekandmiseks ja toidunõude pesemiseks on tarwis igapäew tööst wabas- tada üks kütja ja üks dekimees. Praegu eesti laewad trumpawad oma mustusega üle isegi mõnel juhusel kreeka laewad, mille põhjus muidugi selles, et eesti laewades pole meeskonnal messipoissi ega ei tulda ka tar- wilikul määral wastu meeste wabastamiseks laewatööst puhtuse hoidmiseks. See aga on tarwis tingimata läbiwiia.

Merimehed, igal laewal, igas sadamas, wõtke laewasöögi küsimus omalt poolt uuesti üles! Arutage läbi „Majakas“ toodud ette- panekud ja saatke ühingu juhatustele pro- testid nende tegewuseta oleku pärast ja nõudke neilt wõitlust laewasöögi nõudmise eest.

P. Kutt.

Härrassotsid wedasid Kütjate Ühingu kollasesse ITFi

Kas on see kõigi kütjate tahtmine?

Hiljuti said härrassotsid uue äraandliku karuteenega toime merimeeste liikumise vastu. Kütjate ühingu kinnisel koosolekul, kuhu vähesel arwul osawõtjaid oli ilmunud, tegi sots Gustawson ettepaneku, vastu wõtta otsust, et Kütjate ühing astub reformistlikku Rahwuswahelisse Transporttöölise Föderatsiooni ehk lühendatult, kollasesse ITFi. Et küsimus laiemale liikmeskonnale etteteatamata päewakorrale oli wõetud ja koosolekul üldse wähe osawõtjaid oli ning needki nähtawasti enamuses Gustawsoni toetajatena kohale komandeeritud, siis wõeti ITFi astumise ettepanek hääleteenamusega vastu.

Sarnase tähtsa küsimuse otsustamine sel kodusel wiisil on täiesti lubamata ja seda ei tule kaugeltki kogu eesti kaubalaewastiku kütjate lõppotsuseks lugeda. Miks? Aga sellepärast, et töölisühingu astumise rahwuswahelisse liitu on sedawõrd põhipanew ideoloogiline küsimus, mille otsustamine ei saa kuidagi mürdosa ühingu liikmete asi olla, waid millest peawad kõik liikmed üldhääletuse teel osawõtma — ka need, kes laewadel wälissõidus.

Nüüd aga, on Gustawsoni kamp Kütjate ühingu poolwargsi ITFi külge haakinud ja sellega ühingus kintsukaapamise ja äraandmise poliitika rahwuswaheliste sidemetega kindlustanud. Asi on seda hädaohtlikum, et sellega tahetakse ka uut „Eesti Merimeeste Ühingu“ kui kütjate ühingu järeltulijat täielikult nabanööriga kollasotside rahwuswahelise mädamülka külge siduda. Oma alatu mahinatsiooni warjamiseks jatkus Gustawsonil weel niipalju häbematumust, et koosolekul seda sammu ITFi poolt loodetawa suure abi saamisega põhjendas. Meie küsimel sel puhul: Kas see on Gustawsoni keeles „toetus“, kui ühing peab oma kasinast kassast iga kuu ITFi kallist liikmemaksu maksma ja kui omal streik tuleb, siis igasugusest abist suu puhtaks pühkima. Meil pruugib ainult meeletuletada tõsiasju lähedast minewikust. See oli soome merimeeste streik, kui ITF, mitmekordsete nõudmistele peale waatamata, ei saatnud organisatsiooniliselt temale alluwatele inglise ja skandinaawia sadamatöölitele korraldust töö seis-

mapanekuks streikiwatel soome laewadel. Wastupidi, kohapealsed ITFi usaldusemehed käskisid sadamatöölitel edasi töötada, laadida ja lossida laewu, kus soome merimehed pidasid palgawõitlust. Ja ometi olid soome merimeeste organisatsioonid ITFi koorrallikud liikmemaksumaksjad liikmed! Teine näide. Laialise läti merimeeste streigi 1933 a. tunnistas ITF esialgu hoopis „seaduswastaseks“ sammuks — kõnelemata mingisugusest abist. Ja ometi oli läti merimeeste streik üks mehisematest ja hulgalisematest palgawõitlustest, mis lõppes merimeeste wõiduga — 10 % palgakõrgendusega.

Samasugust jalatahapanemise poliitikat on harrastanud ITF ka kreeka, daani jt maade merimeeste streikide puhul.

Wähe sellest. ITF lükkas weel hiljuti häbematu jultumusega tagasi Maailma komitee ettepaneku, ühiswõitlust organiseerida sõja ja fashismi vastu — nende tänapäewa werisemate töörahwa waenlaste vastu. See aga on wesi kurnajasklassi ja imperialistide weskile, see on töölisklassi wõitluswõime killustamine fashismi pealetungide ja sõjaettewalmistamise vastu.

Seega, ITFi poliitika on mäda ja kaotuse poliitika, tema lipukirjaks on wõitluse asemel, orjalik allawandumine.

Mis kasu wõib loota Eesti merimeeste ühing sarnasesse liitu kuulumisest? — Ei muud, kui samasuguse sahkerdamise ja merimeeste huwide äraandmise poliitika rahwuswahelist „toetamist“, nagu Tiituse päwil, kus ITF andis isaliku õnnistuse oma truule sulasele altkäemaksude süüsteemi kindlustamiseks ja laewaparunitega merimeeste palkade allalöömiseks.

Sel puhul oleme õigustatud küsima: Kas see on tõesti kõigi eesti kaubalaewastiku merimeeste tahtmine, sarnasesse rahwuswahelisse mülkasse astuda? - Waewalt. Teadlik proletarlane ei wõi omale seda soowida, mis temale kahjulik, mis klassiwõitlust takistab ja kammitsas hoiab. Klassiteadlik weetranspordi tööline pooldab ainult rewolutsioonilist ISH — Merimeeste ja Sadamatöölise Internatsionaali ja toetab ainult koostööd selle rahwuswahelise wõitlusorga-

nisatsiooniga. Ainult ISH seisab wankumata klassiwõitluse alusel, ainult tema on kindel merimeeste ja sadamatöölise huwide kaitseja rahwuswahelises ulatuses.

Sellepärast, on palju loomulik, kui eesti merimeeste ühingu ülestõstawat küsimuse ISH-sse astuda. Wõi vähemalt, selle wõitlusorganisatsiooniga ühiswäerinde looksid, et sel teel eesti merimeeste nürust olukorda wõitluse organiseerimisega parandada.

Kuid seda ei sündinud. Reformistlikud juhid, Gustawsoniga eesotsas, kartsid et kui kõik mehed üldhääletusel rahwuswahelisse liitu astumise otsustamisest osawõtawad, et siss ISH-ga kaasaminemise küsimus saab üles wõetud ja rahulik ITFi purjetamine sugugi enam kindel poleks olnud.

Sellepärast otsustati küsimus poolwargsi wäikesearwulisel kinnisel koosolekul ainult Tallinnas kohapeal.

Nüüd seisame sündinud fakti ees. Kas peame sellega leppima? — Ei! Meie peame hulgaliselt kõige waljemat protesti awaldama kollaste juhtide omapead talitamise wastu. Meie peame tunnistama selle otsuse kildkonna ühingu liikmete, mitte aga kogu kütjate otsuseks, weel vähem me üldühingu otsuseks. Ilma üldhääletuseta ei peegelda ta enamuse otsust.

Nõuame ühiswõitlusrinde loomist ISH-ga ja tema programmi alusel wõitluse organiseerimist laewasöögi, 8-tunnilise tööpäewa, kollektiivlepingu jne eest. Ainult siis wõidame omale paremad palgatingimused ja inimlikumad tööolud, ainult sarnase wõitluse teel, nagu peab seda ISH, sammume wastu paremale töörahwa tulewikule!

Elagu rewolutsiooniline eesti weetranspordi liikumine!
Elagu punane ISH!

Uus merimeeste üldliit organiseeritud

Kõik walwele, et ta ei läheks Tiituse Merimeeste Liidu jälgedesse.

Ring on tehtud. Eesti merimeeste liikumine on tagasi tulnud üldliidu wormi juure. Siseministeriumis on registreeritud kütjate ja dekimeeste uus ühine organisatsioon — „Eesti Merimeeste Ühing“.

Juba siis, kui sündis prowokatsiooniline jõudude killustamine, kui mõne kahtlase ninamehe õhutusel kütjad dekimeestest lahku löid, mõistis „Majakas“ lõhestamise terawalt hukka ja seadis kohe üles hüüdsõna killustatud ühingute uuesti ühendamiseks. Ta näitas, et kütja ja madrus ei ole üksteise waenlased, mis takistaks neid koos töötamast, waid ühised wõitluse kaaslased ühiste nõudmistele eest.

Kaks aastat lahus kiratsemist on walusa kogemusena näidanud, et „Majaka“ seisukoht oli õige, et kumbki killustatud ühing lõhenemisest kasu ei saanud ega elujõuliseks ei muutunud, waid loomuliku tee tagasi uuesti ühinemiseks leidis.

Seda nähtust tuleb südamest terwitada.

Kuid ühtaegu peame algul kohe kõiki merimehi hoiatama, et paljas ühinemise fakt ise weel midagi ei anna, kui sisuliselt pole uue ühingu juhatus parem wanast. *Kui uue üldühingu juhatuses ei pühita karmi käega minema paindlik ja äraandlik härrasjuhtide poliitika, siis sammub ta sama rada, kuhu juhtis Tiitus wana Merimeeste Liidu — s. o. aremetule kokkuwarisemisele.*

Tõised kartused selleks on olemas. Miks? Aga sellepärast, et uus üldühing rajati wana Kütjate ühingu wundamentidele, kelle põhikirja ainult wastawalt parandati. Kuid seesama Kütjate ühing sokutai just enne sots Gustawsoni wingerpussiga kollasesse mädamülkasse — ITFi. Järelikult, kogu asi oli nii kawalalt tehtud, et nüüd

ka uus üldühing ITFi kuulub. Teiste sõnadega, Gustawsoni kamba poolt tahetakse algusest peale kindlustada seesama äraandlik laewaomanikkudega kokkumängu poliitika, mida need samad härrad Tiituse aegses Liidus kõwasti kaitsesid ja mille eest tänawu aastalgi laewaomanikud oma kooslekul Kütjate ühingu juhtide päid siltasid ja neid paipoisteks ristasid. Ei ole ülearune juure lisada, et seesama kamp omal ajal ka tuliselt killustamist pooldas.

Nüüd, kus Gustawson on määratud fashistliku riigimajandusnõukogu liikmeks, kus ta toetab Pätsu dekreete ja tööliste wastaseid fashiseerimise seadusi süle ja seljaga, on tema ülesandeks tehtud ka merimeeste taltsutamine ja „waoshoidmine“ et need nõudma ega streikima ei hakkaks.

Sellepärast teostati ka ühingute registreerimine alles nüüd — aastase hilinemisega wastawast merimeeste otsusest — kus oli jõutud enam vähem täielikult kindlustada Kütjate ühingu kurnajate meelepärane paindlik reformismi poliitika.

Seda poliitikat ja neid traditsioone tahetakse automaatselt sissetuua ka uude üldühingusse. Selles seisab hädaoht uuele organisatsioonile.

Kas peame seda sündida laskma? Kindlasti mitte! Igal merimehel on sõna kaasaráákida ja oma nõudmisi uue üldühingu kohta esitada.

Kütjate ühing ei olnud wõitluse organisatsioon, ta ei seadnud kordagi julgelt palgawõitluse küsimust üles ega astunud klassiwõitluse taktikal laewaomanikkude ja walitsuse rõhumise wastu. *Uus üldühing peab saama klassiwõitluse alusel seiswaks wõitluse organisatsiooniks.* Kui Kütjate ühingu juhatus liikmed kaebasid, et laewaparanid neid tunnista ei tahtwat, siis oli see nende

lubamata leplikkus ja paindlikkus. *Uus organisatsioon peab laewaomanikke end wõitlusega tunnistama sundima.* Ta peab selleks julgelt ja otsustawalt wälja astuma, mitte paludes ega kummardades laewaparunite ja ministrihärade ukse ees, waid sirgus seljaga, klassiteadliku kindlusega, nõudes ja wõideldes. Selleks peab ta merimeeste hulkadega kõige tihedamasse sisse-
messe jääma ja alati massidele toetuma.

Kütjate ühingu suuremaks puuduseks oligi just see, et ta hulkadega sidet ei pidanud, nende peale ei toetanud. Asjata ootasid ühingu liikmed juhtnõore ja informatsioone — neid ei tulnud. Wahel pidi liikmemaks maksnud kütja kuude kaupa isegi lihtsat liikmekaarti ootama. See oli lubamata olukord. See ei tohi enam uues organisatsioonis edasi kesta.

Kütjate ühing lootis walitsusele ja Pätsu dekreetidele, koguni Gustawsoni õhutusel taheti mõnd dekreedid eelnõu omalt poolt aidata Pätsul

meisterdada. See on merimeeste waenulik poliitika. *Uus ühing peab wõitluse korras üles tõstma: laewasõogi, kollektiivlepingu, 8. tunnilise tööpäewa ja tööta merimeeste toetamise küsimuse.*

Mitte alandlikult oodata, mis Pätsu lauall pudeneb, waid ise mehisel ta ühiswõitlusrinde alusel oma olukorra parandamise eest wõitlusse astuda!

Kõik merimehed terawale walwelolekule, et uue üldühingu juhatusse saaks walitud ainult kindlad klassiwõitlejad merimehed! Arme laseme senna tagasi Tütuse ja Gustawsoni sahkerdamise ja äraandmise poliitika toetajaid! Nõuame, et uut üldühingut mitte ei loetaks automaatselt kollase ITFi liikmeks, waid küsimus uuesti arutusele tuleks ja üldhääletusele pandaks.

Elagu klassiwõitluse alusel seisew uus üldühing!

Kütja.

Üks wõõrastamapanew dokument Kütjate ühingu juhatuselt

Kelle huwe kaitseb sellega juhatus, kui ta ärapõlgab Rotterdami eeste merimeeste kaastöö?

Lugupeetud „Majaka“ toimetus!

Et meil praegu teisi eneseawaldamise wõimalusi pole ja „Majakas“ on ainukene eesti merimeeste ajakiri, siis lubage temas awaldada mõned tõsiasjad Kütjate ühingu juhatuse kohta, mis ei tohi awalikkusele teadmataks jääda.

See oli läinud aasta lõpul, kui meie, kogukene töötoetajaid eesti merimehi Rotterdamis, endi rasket seisukorda omawahel arutades, jõudsime otsusele, et tarwis on hakata end organisatsiooniliselt koondama ja Tallinna merimeeste ühingu juhatusega sidemesse astuda. Kui üksikult ja laialipillatutena on wõitlus olemise eest meeletult raske, siis ühiselt, organiseeritult ehk leidub teid, kuidas edukamalt oma huwide kaitseks wäljaastuda. Eeskujuks oli meil Skandinaawia merimeeste ühingud, kel on wälismaal osakonnad, missugused energiliselt oma liikmete huwide kaitseks wäljaastuwad ja seni on kaunis palju suutnud ära teha. Nii arwasime ka meie, et asutades siin Kütjate ühingu Rotterdami osakonna, oleksime organisatsiooniline üksus, kes wõib tarbekorral edukalt liikmete nimel esineda ja nende huwide kaitseks samme astuda — nii kohapealsete Hollandi wõimude, kui eesti konsuli jt. ees, aga samuti kaasaadata töösaamisel, hakates läbisõitwatele eesti laewadele tarbekorral numbrijärjekorras meeste wahelttalitust pidama jne Samal ajal, olles Tallinna ühingu osakonnaks, awaneks wõimalus ühiselt algatada aktsioone eesti merimeeste palgaolude parandamiseks, tööta merimeeste toetamiseks nii kodu kui wälismaal ine.

Neti kaalutlustel pidasime 28 detsembril l. a. asutamise koosoleku, kus ühelhäälel otsustasime, asutada Rotterdamis eesti merimeeste organi-

satsioon ja ettepanna Kütjate ühingule Tallinnas, registreerida see oma osakonnaks.

Selle ettepaneku peale saabus Kütjate ühingu juhatuselt kahepaikselt segane ja wõõrastamapanew wastus, mille toome ära siinkohal sõnasõalt:

„E. K. L. Kütjate ühingu juhatus märgib häämeelega Eesti merimeeste isealgatust organiseerimises ning on rõõmus, et see tuleb ka wälislawades sõitwate eesti merimeeste poolt, kust tänani on suhtunud poolpilkawalt kodumaal olewate merimeeste organiseerimisse.

Teie ettepanekut aga kahekäega ei saa wastu wõtta, weetranspordi tööliste ümber keerlewate mitmesuguste poliitiliste tulude pärast.

Kõigepealt peame teadma, millest see organiseerimine tingitud on ning kes selle juhid ja algatajad.

Missugune see asi seal ka ei oleks, siiski Kütjate ühing ei jõua praegu mingisugust rahalist toetust anda wälismaal olewale osakonnale wajalise kapitali puudusel.

Terwitusega

Kütjate ühingu juhatus
Esimees Waldson.“

Seda wastust saades, oli meil täiesti arusaamatu, kuidas teda mõista. — Esiteks, tuntakse seal „headmeelt“ ja „rõõmu“ wälismerimeeste organiseerimise üle, kuid sealsamas öeldakse ära „kahekäega“ wastuwõtmast. Milleks sarnane hiina diplomaatia?

Arusaamatust suurendas weel see, et meie kõik oleme tegelikud rakuskäelised merimehed ja läksime wälja oma algatusega puht ametiühislikult aluselt, ilma wähemagi parteipoliitilise

küsimuse ülestõstmiseta. Kuid, kui siiski otsitakse äraütleamiseks mingisugust ettekäänat „poliitiliste tuulte keerisest“, siis on näha, et juhatus üldse ei taha merimeeste endaalgatust tunnistada. Sest, isegi T. Keskliidu sotsjuhid on mitmel korral deklareerinud, et waba ametiühisuste liikmeks wõiwad olla kõik wastawa kutseala töölised, waatamata nende poliitilistele waadetele.

Tekib äärmiselt naljakas seisukord.

Arusaajad wälis eesti merimehed pole kunagi „pilkawalt suhtunud kodumaa merimeeste liikumisse“, kui aga kodumaa ühingu juhatused ise on töölisliikumises weel nii kanapimedad, et wälismaal wiibiwate merimeeste organiseerimises näewad ainult, kas „poliitilisi tuuli“ (mis õigem kapo asi) wõi rahasantimist, siis need juhatused enda wastu suuremat lugupidamist küll wälja ei kutsu.

Wastust läbiarutades, otsustasime saata uue kirja, et lähemalt selgitada neid punkte, kus wõiks juhatusel meelst arusaamatusi olla. Kriipsutasime alla, et meie ühegi poliitilise parteiga seotud pole, et meie organiseerimise algatus kannab puht ametiühisuslikku iseloomu ja pooldame sellepärast ka ainult neid poliitilisi isikuid ja woole, kes tõesti merimeeste eluolu parandamise eest tahawad wõidelda. Samal ajal märkisime ära, et rääkides peaorganisatsiooni — Kütjate ühingu toetusest meile, meie ei mõelnud rahalisi summe, waid organisatsioonilist abi — seda, et Tallinna

ühingud meie nõudmist toetaks ja tarbekorral ühiseid aktsioone korraldaks töötava merimeeste toetamiseks.

Selle kirja saatmisest on juba mõni kuu möödas, kuid Kütjate ühingu juhatus pole üldse heaks arwanud meile wastata. Järeldus — et juhatus täielikult mahasaboteerib meie organiseerimise algatuse!

Sel puhul tõstame üles kogu Kütjate ühingu liikmeskonna ees küsimuse: *Kelle huwides talitab juhatus, kui ta organiseerimise toetamise asemel, ärapõlgab merimeeste endi poolt tulwawa organiseerimise katse?* Kas see ei olnud juhatus, kes seni igast tõsisemast tegewusest ja palgawõitluse organiseerimisest just sellepärast tagasikiskus, et merimehed ei olewat küllalt organiseerinud, et enne olewat tarwis ühingud tugewaks teha ja siis tõsisemalt pealehakata. Jah, koguni süüdistati merimehi, et need olewad liig loiid ja ei lasta end organiseerida. Kui nii, miks siis nüüd see merimeeste organiseerimise enesealgatus mahasaboteeritakse?

Kas selle tegewuse otsekohene tagajärg ei ole — wesi laewaomanikke weskile!

Et küsimusel palju laialisem põhimõtteline tähendus, siis peame tarwilikuks, et kõik merimehed sellele tähelpanu pööraks ja juhatusetege- wuse kohta seisukoha wõtaks.

Rotterdamis eesti merim.

Üleskute kõigile eesti merimeestele

Eesti merimeeste wiltsad palgad kindlustawad laewaomanikkudele määratu puhaskasu. Samal ajal enamuses laewadel kannatawad merimehed äärmiselt suure töökoorma ja toore tagakiusamise all osanikkude-ohwitseride poolt. Tööta jäänud merimehed, kel pole wastawaid tutwusi, hellitawad asjata lootusi töösaamiseks.

Et sarnast, praegu walitsewat meeleheitlikku olukorda wähegi parandada, on tarwis otsustawalt nõuda:

- 1) Laewasöök praegusele palgale juure.
- 2) Laewadele meeste wõtmine kindlas numbri- järjekorras ja meeskonna kontrolli all.
- 3) Täied meeskonnad laewadele — põhimõttel: ühesuguse töö eest ühesugune tasu.
- 4) Kollektiivlepinguga kindlaksmäärata merimeeste toitmine, palga ja töötingimused.

Oleks lapsik mõelda, et need meie olulised nõudimised wabatahtlikult laewaperemeeste poolt täidetakse. Ei, nende maksmapanemisele peame sundima laewaomanikke streigiga.

Peremeeste hoowikoerad sotsid seletawad küll, et kriisi ajal ei olewat wõimalik palgawõitlust pidada, et tarwis olewat enne organiseerida tugewad ametiühingud ja alles siis asuda palgawõitlusele. Kuid tegelik elu näitab, et sarnast loba aetakse ainult peremeeste huwides. Pärnu sadamatöölise streik tõendab, et ka kriisi tingimustes wõib edukalt streikida ja et ametiühingud kaswawad ja tugewnewad just wõitluses oma liikmete huwide eest.

Kuna meil ametiühingud on nõrgad ja ole- masolewate juhatused küllalt energiliselt ei tegutse palgawõitluse organiseerimisel, siis meie Rotterdamis elawad eesti merimehed, kutsume üles kõiki eesti merimehi laewades, looma komiteid, kes tähendatud nõudmised läbitöötawad ja omalt poolt täiendawad ning need Tallinna oma ühingu- gute juhatusetele saadawad. Tallinnas elutsewaid merimehi kutsume üles, selle järel walwama, et ühingu juhatuses ei oleks inimesi, kellest on teada, et nad on merimeeste huwide mahasahker- dajad. Nõudke koosolekutel nende tagandamist ja walige juhatusse seltsimehed, kes tahawad merimeeste huwide eest ausalt wõidelda. Kutsume üles ka töötava merimehi teistes wälissadamates looma komiteid, kes külastaks sadamasse tule- waid laewu, informeeriks nende meeskondi palga- wõitluse ettevalmistuse käigust ja peaks sidet interklubidega ning ISH eesti sektsiooniga Wõit- luse organiseerimise komiteed luua ühiswäerinde alusel.

Ühiselt wäljaastudes kurnajate wastu on meie wõit kindel!

Elagu eesti merimeeste üldstreik!

28 dets

Rotterdamis eesti merimeeste ühing
Järeilmärkus.

Soojal terwitades seda Rotterdamis seltsimeeste isetegewuslikku algatust, kutsume üles kõiki eesti merimehi sellest eeskujuga wõtma ja igamees oma laewal ning sadamas aktiivselt käsa külge lööma palgawõitluse organiseerimisele.

„Majaka“ toim.

Kollektiivleping eesti merimeestele hädatarwilik

Mis on õieti kollektiivleping?

Eestis on kollektiivlepingu sõlmimise seadus silmakirjaks küll juba ammu vastu võetud ja „Riigi Teatajas“ Nr. 33 — 1929 a. väljakuulutatud, kuid seni seisame kuulmatu tõsiasja ees, et eesti töölistel pole tänapäev pea kuskilgi ainukestki kollektiivlepingut sõlmitud. Paljud noorema põlve töölised ja merimehed ei teagi õieti, mis tähendab kollektiivleping ja mis temaga kätte võita võib. Samal ajal aga annab just kollektiivlepingu puudumine laewasõidu alal end walusalt igapäev tunda.

Miks on see nii?

Aga sellepärast, et tööliste ja merimeeste ametiühisused olid seni terroriga poolsuuniwiisi härrassotside lõa otsa haagitud ja et wabrikandid ja laewaomanikud, nähes kollektiivlepingus tööliste terawat sõjariista endi vastu, tegid kõik, et härrassotside pukis olekut ametiühingutes selleks ärakasutada, et takistada kollektiivlepingu nõudmise tõsiselt päwakorrale võtmist ja koguni walesti seletada ja alahinnata selle tähtsust tööliste silmis. Sellepärast, oleme seisukorras, kus ametiühisuste juhatused ja Keskliit, kes just ise oleks pidanud kollektiivlepingu sõlmimise algatama ja läbiwiima, ei liigutanud selleks sõrmegi, waid koguni süüdistas töölisi passiivsuses ja organiseerimatuses. See oli tööliste huwide äraandlik poliitika, ettevõtjate huwides, millega kollektiivlepingu nõudmine mahamaeti ja talle tühipalja teenistuslepingu alaliigi tähtsus anti, mille kättewõitmine ei pidawatki erilist wõitu tähendama.

Kõik merimehed mäletawad weel, kuidas omal ajal Tiitus ja Rosenfeldt kollektiivlepingut seletasid. See ei pidawat üldse muud olema, kui üks sarnane paberline leping, mis koosneb ainult kahest punktist: „Laewaomanikud kohustuwad mehi wõtma ainult Merimeeste Liidust ja iga merimees peab olema Merimeeste Liidu liige“. Kas saab olla weel alatumat kollektiivlepingu mõtte wõltsimist! Need kaks punkti on paremal juhusel ainult üks moonutatud mürdosa laialisest kollektiivlepingust, mis aga sel Tiituslikul kujul annaks kõikwõimu härrade juhtide kätte, kuid kõik teised merimehe töö ja palgatingimused täiesti lahtiseks jätab.

Et sarnane suhtumine kollektiivlepingusse

härrasjuhtide poolt täiesti kuritahtlik on ja praegune olukord enam edasi kesta ei wõi, peawad töölised ja merimehed ise kollektiivlepingu sõlmimise aktiivselt päwakorrale wõtma ja selleks wõitluse organiseerimisele asuma. Selleks on aga algusest peale täit selgust waja:

Mis on õieti kollektiivleping ja mis peab ta endas sisaldama?

Kollektiivleping on kodanlises korras tööliste wõitlusega kätte saadud, õigem ettevõtjatele pealesurutud ühisleping, mis sõlmitakse tööliste esitajate ja ettevõtjate wahel ja mis paneb maksma kogu teatud tööstusharus ühesugused palga ja töötingimused, millest ükski wabrikant ega laewaomanik ei tohi vähemat palka maksta ega pikemat tööaega määrata — küll aga wõiwad olla need tingimused paremad lepingus ettenähtutest. See tähendab, et kollektiivlepingu sõlmimisega ei jää enam üksik tööline kurnaja omawoli vastu kaitseta, waid kogu teatud tööstusharu tööliskond astub kollektiivlepingus müürina tööandjate vastu välja. Tööandjad on sunnitud kollektiivlepingu tingimused palgaraamatusse sissekandma ja neid täpselt täitma. Kui aga selgub, et neid on rikutud, siis on töölisel täielik õigus kohtu teel nõuda kahjutasu, lasta ühingutel esineda oma nõudmistele läbiwiijana (kohtutes ilma erilise wolitusega jne).

Seega paneb tugew kollektiivleping piiri kurnajate omawolile ja annab töölistele uued relwad kätte oma huwide kaitsemiseks. Kuid seda kõike ikkagi siis, kui ollakse klassiteadlikult walwel kollektiivlepingu sõlmimise ja täitmise üle, kui ei lasta kollektiivlepingust teha kokkumängu paberilipakat „juhtide“ ja paksmagude wahel. Kodanlises korras on ka kohus kurnajate huwide kaitsemisel ja kui töölised ei seisa kindlal klassiwõitluse alusel, siis on nad kaotajaks ja kannatajaks pooleks alati. Sellepärast, nõuab kollektiivleping wõitlust ja klassilist walwelolekut.

Kuidas wõiks kollektiivleping parandada eesti merimeeste olukorda?

Kõigepealt, Rangi ja Jürnase taoliste ooberkurnajate madalate palkade maksmisele tehtakse lõpp, ületundide eest tuleb alati kindel tasu, mehi wõib ainult numbrijärjekorras

laewale wõtta, jne. Selle läbiwiimise aga ei pea mitte aluseks wõtma Tiituse-Rosenfeldti kahepunktulist „kollektiivlepingut“, waid algusest peale niisugune kollektiivleping, mis täielikult wastab meie nõudmistele. Nimelt, eesti merimeeste kollektiivlepingus peawad ilmingimata sissewõetud saama järgmised punktid:

- 1). Palganormid ja kategooriad.
- 2). Töönormid ühes töökohustuste ülem ja alamäärara, kus oleks näiteks kindlaks määratud, et nooremadrust ei wõi sundida wanema tööülesannet täitma ja wastupidi.
- 3). Töötundide arwu kindlaks määramine, nii merel kui sadamas. Samuti puhkepäewade määramine. Selle punkti sissewõtmisega saab kindel wahe tõmmatud, kui pikk on normaal tööaeg ja missugused tööd kuuluvad ületundide hulka.
- 4). Toitlustamise küsimuse kindlaks määramine. Laewasöögi kätte wõtmisel, peab kollektiivlepingusse punktipealt sissewõetama toidunormid kaalu järgi, samuti nende rahaline wäärtus kullaalusega wõrreldes. Kuna laewasöök on osa meeste reaalpalgast, siis peab selles küsimuses eriti walwel olema.
- 5). Töölesaamise kord — kindlas numbrjärjekorras ühingute ja meeste endi kontrolli all. Selle punkti sissewõtmisega kaoks wäljaspool järjekorda, odawapal-

galiste onupoegade ja „lõbusõitjate“ laewale wõtmise.

- 6). Laewaomaniku omawoli piiramine meeste mahakirjutamisel.
- 7). Päästeabinõude ja julgeoleku kindlustamine.

Need oleksid paljude teiste punktide hulgast tähtsamad, mis tingimata tulewad lepingusse sisse wõtta.

Nüüd mõni sõna kollektiivlepingu kättevõtmisest. Kõigepealt, oleks mõtteta loota, et laewaomanikud ise tuleksid merimeestele seda kätte pakkuma. Ei, seda ei sünni seni, kui kurnajad on selge mõistuse juures. Kollektiivlepingu kättevõtmiseks on tarwis merimeeste endi algatust ja aktiivset wõitlust. Kui ühingute juhatused ja sotslik Tööliste ametiühisuste Keskliit seni on mahasaboteerinud ja tagsihoidnud selle tööliste elulise nõudmise päewakorradele wõtmise, siis ei pea meie selle seisukorraga kauem leppima, waid ise küsimuse algatama. Merimehed laewades ja sadamates! arutame läbi selle küsimuse, wõtame wastu sellekohase otsuse ja nõuame endile kollektiivlepingut. Nõuame ühingutelt ultimatiivsel wõitluse organiseerimist kollektiivlepingu eest. Kui praegused juhatused seda täita ei taha, walime uued klassiteadlikumad seltsimehed juhatusse. Teeme kollektiivlepingu kättevõtmise küsimuse kogu laewapere asjaks, kaasa arwatud juhtkond.

Elagu eeste merimeeste palgawõitlus!

Niisugune peab olema kollektiivleping!

Awaldame siinkohal ühe ISH liikme ettepaneku eesti merimeeste kollektiivlepingu kohta, mis wõib aluseks wõetud saada kollektiivlepingu nõudmise ülesseadmisel Eestis. Ühtlasi palume kõiki merimehi elawalt sõna wõtta selle kawa kohta ja „Majakale“ teatada omalt poolt ettepanekud ja täiendused kollektiivlepingu nõudmise asjus.

„Majaka“ toimetis.

„Eesti merimeeste esitajad ühelt poolt ja laewaomanikkude esitajad teiselt poolt, sõlmivad kollektiivlepingu 1 aasta peale, mis hakkab maksma 1. maist 1935 a.

Mõlemad allakirjutanud pooled lepiwad kokku järgmiste tingimuste täitmise alusel:

Palk

1) Kuupalk ei tohi olla vähem kui (Üleslageda kõigi merimeeste kategooriate palgad ükskaual, milles on kokkulepitud).

2) Palk maksetakse wälja ükskord igas nädalas; wälismaal wälisrahas, maksukoha kindla ametliku kursi järgi.

Tööaeg ja ületunnid

3) Niihästi merel kui sadamas ei tohi tööaeg kesta üle 8 tunni. Kõik töö, mis tehakse üle selle, loetakse ületundideks ja nende eest maksetakse harilikust poole suurem tunnitasu. Sarnaste tööde hulka kuuluvad ka: aalimine, luukide lahtitegemine ja kinnipnemine, sadamasse sissesõidu ja waljasõidu tööd, mereklaariks tegemine jne.

4) Puhkepääwadel ja riigi poolt üldpühadeks tunnustatud päewadel wõib meeskonda merel ainult kõige hädatarwilikumateks töödeks kohustada, nagu auruhoidmine, roolis olemine, toiduwalmistamine ja hädatarwilikud sanitaartööd. Siia hulka ei kuulu aga laewa pesemine ja puhastamine.

5). Sadamas seistes puhkepääwadel ja üldpühadeks tunnustatud päewadel ei tohi meeskonda tööle sundida, wäljaarwatud hädatarwilik aurupidamine.

6). Igasugune töö, mis tehtud puhkepääwal wõi riikliselt üldpühadeks tunnustatud päewadel, on ületunnitöö ja selle eest maksetakse kahekordne tasu.

7). Laupääwal, on tööaeg 6 tundi, suuremate ametlikkude pühade eelpääwadel — 4 tundi.

8). Reserwi jäetud meestele maksetakse 50 % lisatasu harilikule palgale juure.

9). Kui mõne mehe haigestumise tõttu wõi muudel põhjustel pole tööjaoks ettenähtud arwu mehi käes, siis peab neile, kes selle töö ära teewad maksetama peale nende endi hariliku palga, weel sama suur lisa töötasu kui palju töölt puuduw mees samal ajal oleks saanud.

10). Wahimehe tööaeg ei tohi kesta üle 8 tunni ööpääwa jooksul. Wahiteenistuse eest puhkepääwadel ja ametlikult pühadeks tunnustatud päewadel maksetakse harilikust kahekordselt suurem tunnitasu.

11). Koka ja teenijaspersonali töötundide arw ei tohi tõusta üle 8 tunni päewas. See tööaeg peab langema ajale — hommiku kella 6 ja õhtu kella 6 wahel, mere 1 õhtu kell 8-ni. Laewades, kus meeskond suurem kui 25 meest, saab kokk 10 % palgalisa harilikule palgale juure. Kui aga meeskond üle 35 mehe, siis saab kokk omale ühe abilise.

12). Iga aasta saab dekimeeskond 14-pääwalise ja masinameeskond 1 kuulise puhkuse, mille jooksul neile täielik palk ja söögiraha edasi maksetakse. Puhkuse aeg arwestatakse dekimeestel iga teenistuses oldud kuu eest 1 päew. ja masine meestel wastawa aja eeste 2 päewa.

13). Kui laew seisab sadamas 8 päewa, siis peab iga meeskonna liige peale hariliku puhkepääwa weel ühe waba päewa saama.

Meeskonna arwuline koosseis.

14). Dekimeeskonna arw laewadel, mille suurus on 901—1500 br. reg. tonni, peab olema: 5 madrust, 1-pootsmann ja üks puu-
18)

sepp. Suurematel laewadel tuleb iga 1000 br. reg. tonni kohta juure 1 madrus. Madrustest peab olema alati üle poole wanemad madrused.

15). Masinameeskonnas peab iga 3 ahju kohta tulema üks kütja. Kõetawa söe hulk ühe kütja kohta ei tohi suurem olla kui 3 tonni ööpääwas. Merel wahis olles, ei tohi kütjaid muudeks töödeks kasutada kui ahjude järelwaatamiseks.

16). Dekimeeskonda ei tohi kohustada masinameeskonna töid tegema ega ümberpöördult. Keelatud on ka nooremat kütjat sundida wanema kütja ülesandeid täitma ja ümberpöördult. Samuti ei tohi dekimeeskonnas üht meest sundida teise tööd tegema, mis tema tööülesannete hulka ei kuulu.

17). Igal laewal, mille pere on suurem kui 20 meest, peab olema köögipoiss. Iga 8 mehe kohta administratsioonis peab olema üks teenija.

18). Igal laewal, mis on suurem kui 1000 br. reg. tonni, tuleb juure 3. mehaanik ja dunkeman (ehk assistent).

19). Et laewatöö on eriti hädaohtlik, ja elukardetaw, siis iga laewapere, kel 12 ja enam liiget, walib endi seast tööliswanemate nõukogu seaduse põhimõtete alusel 3 liikmelise laewakomitee, kes esineb kogu laewapere wolinikuna ja kel on õigus kontrollida laewa ja meeskonna julgeolekut, päästeabinõusid, töökaitset, õiglast palga wäljamaksmist, munsterolli ja kollektiiwlepingu täitmist, lahendab töökonflikte ja igasuguseid nõude ja tüliküsimusi meeskonna ja juhtkonna, kui ka laewaäri wahel. Neil lawadel, kus vähem kui 12 meest, walitakse 1 usaldusmees — tööliswanem, kel on samad õigused ja funktsioonid kui laewakomiteel.

Söök.

20). Peale rahapalga, saab iga laewapere liige laewa poolt prii söögi, mille rahaline wäärtus ei tohi vähem olla kui 40 krooni kuus. Toidunormide sisaldawus ja kaaluline hulk saab kindlaks määratud järgmiselt (Siinkohal peab järgnema üksikasjalik toidunormide üleslugemine, millest kinnipidamine on kohustaw kõigile laewaärilede).

21). Toiduainete õiglase kasutamise, wääratuse ja kaalu kontrollimiseks, walib laewapere kontrollkomisjoni, kel on täielik õigus igal ajal kontrollida sisseostusi, kööki ja ladusi, ettewõtta kaalumisi jne.

22). Produktide hoidmiseks antakse laewa

poolt wastawad ruumid ja kapid. Ruttu rikki-minewate toiduainete hoidmiseks seatakse sisse jääkapid. Jää muretsemine sünnib laewaäri kulul.

23). Toitlustamise korraldamiseks ja kontrollimiseks väljavalitud mehed wabastatakse oma ülesannete täitmiseks hõrlikust töökohustustest.

Eluruumid, puhtus, terwishoid.

24). Igas kajutis peab igal meeskonna liikmel olema kapp oma asjade ja riiete hoidmiseks.

25). Igas laewas peab olema alaliseks meeskonna tarwitamiseks pesukauss sooja ja külma weega.

26). Kõigis laewades, kus ruumid lubawad, aga kohuslikult neil laewadel, mis suuremad kui 2000 br reg. tonni, peab olema, peale eluruumide sisseseatud veel söögiruumid.

27). Igakord, peale sööki, wabastatakse nõude pesuks ja ruumide puhastamiseks üks mees üheks tunniks töölt.

28). Iga 6 kuu tagant peab eluruume wärwitama ja desinfitseeritama.

29). Ruumide soojendamiseks tarwitatakse keskkütet ja walgustamiseks elektrit.

30). Laupäewal, kui laew seisab sadamas, antakse kogu meeskonnale tööpäewast 2 wiimast tundi ruumide puhastamiseks; merel olles, wabastatakse 1 kütja ja 1 dekimees 6 tunniks töölt.

31). Iga meeskonna liikmele antakse laewa poolt puhtad ja korras madratsid, padi, 2 lina ja tekk. Omaniku wahetamisel peawad asjad saama puhastatud ja desinfitseeritud. Toitud nõud ja wahendid antakse samuti laewa-poolt. Kõigi nende asjade rikkiminekul wõi tarwitamiskõlbmatuks muutumisel antakse tasuta uued asemele.

32). Mage wesi peab olema hea wäärtusega ja tema tarwitamist ei tohi piirata. Joogi-wesi peab olema keedetud ja asetsema erilistes terwishoidlikes nõudes üldtarwitamiseks.

33). Wihmase ilmaga, saab meeskond laewa poolt wihmakued, külma ilmaga — wahikasukad ja kindad, mis igakord wahetatakse kui nad läbikuluwad.

34). Päästeabinõud peawad alati walmis olema ja neid peab kõigi meeskonna jaoks tarwitamiskõlblikkudena jatkuma, mille üle walwab laewakomitee kogu laewaperega.

Töölewõtmine ja teenistusest wabastamine.

35). Igasugune merimeeste töölewõtmine sünnib ainult sellekohase waheltalituse organi kaudu, keda juhhib ja walwab merimeeste ühing ja kes kindlas numbri järjekorras kõik tööta merimehed registreerib, et neid siis samas järjekorras ka tööle saata. Numbri järjekorda seatud tööotajate nimekirjad pannakse awalikku kohta wälja, et iga merimees wõib kontrollida, kas neid nimekirju ka õieti peetakse ja nende järgi tööle saadetakse.

36). Munsteroll peab kooskõlastatud saama kollektiiwlepinguga ja maksew olema kogu nawigatsiooni jooksul.

37). Igal merimehel on õigus 3 päewa ette ütle misega saada wabastatud nii Eesti kui wälissadamates.

38). Laewa seismajäämise puhul peab kapten sellest vähemalt 15 päewa enne meeskonnale etteteatama ja ühe kuu palga ette maksma.

39). Awarii korral maksetakse meestele 2 kuu palk ette ja häwinenud wõi kanntada saanud isiklikkude asjade kahjusumma.

39). Ilma merimehe enda soowita ei tohi laewajuht enne mingisugust mahakirjutamist ettewõtta, kui laewakomitee pole asja läbi-waadanud ja selleks luba annud. (See käib eriti Merimeeste seaduses § 33 ettetoodud juhtude kohta, nagu „ametisse kõlbmatu“, „sõnakuulmatu“ jne. kus administratsioon wõib ilma selleta sihikindla tagakiusamise wõi arwete õiendamise põhjusel mehe maha kirjutada).

40). Laewa seismajäämisel, mahamaksul, haiguse wõi õnnetujuhuse puhul laewalt lahkudes, maksab laewaäri merimehe sõidukulud kodukohta.

42). Merimeestel on streigi ja ühinemise õigus, mis alusel ei tohi ette tulla wallandamisi, mustanimekirja asetamisi ega tagakiusamisi ükskõik missugusel kujul tahes.

42). Juhusel, kui mõnes sadamas sadamatoõlised streigiwad, on merimeestel õigus äraütelda sarnastest töödest, mis kuidagi on seotud laewa laadimise wõi lossimisega.

Laewameeskonna kohustused.

Selles osas kollektiiwlepingus merimehed annawad omalt poolt kohustuse, lepingus ettenähtud töönorme täita, wastawatest administratsiooni töökorraldustest ja tarwilikust töödistsipliinist kinnipidada jne.

Kollektiivlepingu täitmine ja kestvus.

a). Kollektiivleping on sõlmitud ühe aasta peale.

b). Kollektiivlepingu täitmist kontrollivad: 1) allakirjutanud pooled ja, 2) laewakomiteed kui täiswolilised meeskonna esitajad.

c). Kui kumbki pool 2 kuud enne lepingu tähtaaja möödumist lepingut üles ei ütle, wältab ta maksuusaeg automaatselt weel üks aasta.

Kui suured on Skandinaawia merimeeste sööginormid?

Nagu teada, saawad skandinaawia merimehed laewa poolt prii söögi ja see loetakse rahwuswaheliselt mitte kõige halwemate hulka. Siiski, nõuawad ka nende maade merimehed oma toitlustamise parandamist ja palgakõrgendamist. Tutwustamiseks toome siinkohal ära daani merimeeste toidunormid, mis on lähikaudu samasugused kui Rootsis ja Norras. Need on wastawa seadusega juba 1913 a. maksama pandud ja kindlustawad nädalase toidunormi kaaluüksustes.

KAAL

Leiba ja saia ...	5 kilo nädalas	2,25	d.kr.
Sealiha soolatud			
ehk suitsetatud	750 gr.	—	1,60 —
Loomaliha wärske	1½ kilo	—	2,63 —
Loomaliha soolatud	500 gr.	—	1,75 —
Wärske kala.....	500 gr.	—	0,50 —
Wõi	500 gr.	—	1,00 —
Wõileiwapealsed (juust, worst jne	200 gr.	—	0,60 —
Riis	150 gr.	—	0,10 —
Tangud	75 gr.	—	0,03 —
Erned ehk oad ...	400 gr.	—	0,30 —
Nisujahu	500 gr.	—	0,15 —
Juurwilja kartulaid	2 kilo	—	0,50 —
Kapsaid, kaalikaid jms.	250 gr.	—	0,04 —
Suhkur	625 gr.	—	0,31 —
Kohwi	100 gr.	—	0,51 —
Lisaaaineid kohwi juure	30 gr.	—	0,03 —
Tee	20 gr.	—	0,18 —
Kakao	140 gr.	—	0,42 —

Kokku 12,03 d.kr.

ehk 9,75 eesti krooni nädalas.

Järelikult, iga daani merimees peab nende miinimum normide alusel toitu saama praeguste hindade taseme juures 9,75 eesti krooni eest nädalas ehk 29,25 eesti krooni kuus.

Seal juures on daani kütja rahapalgaks uue kollektiivlepingu järgi 172 krooni kuus, madrusel — 160 kr. Kui nüüd rahapalgale weel juure arwame toiduhinna, näeme, et daani kütja saab reaalpalgana kuus 220,12 krooni.

Daanis, niisama Rootsis nõuawad merimehed weelgi praeguse toitlustamise parandamist, nagu roheline ja puuwilja normi suurendamist, meeskonna kontrollimise õiguse laiendamist jne.

Kas ei näita need arwud, kui kaugele eesti merimees oma reaalpalgaga skandinaawia klassiwenast maha jääb. Mis ootame, et ei hakka nõudma ka endile paremaid palgatingimuse!

Protestime Merimeeste kodu kohitsemise wastu!

Merimeeste Kodu käest tahetakse ärakiskuda ja weeteede walitsuse kätte anda nn. administratiivsed funktsioonid, nagu; merimeeste registreerimine (munserdamine) laewadele, merimeeste nimekirjade pidamine, töötulide lahendamine jne. Laewaparunite algatusel on Tööstus-Kaubanduskoda wastawa märgukirja esitanud teedeministeeriumile ja sealpool oldawat asjaga põhimõttelikult nõus.

Peapõhjendusena toowad laewaparunid ja sellega ühes ka Tööstus — Kaubanduskoda ette seda asjaolu, et praeguses Merimeeste Kodu juhatuses olewat laewaperel enamus — 5 esitajat, kuna neil kui tööandjatel kõigest 2 esitajat. See olewat kuulmata ülekuhus neile kui jõukale ettevõtjaskonnale. Sellepärast tahawad nad weeteede walitsuse kaudu kogu merimeeste administratiiv asjaajamist oma kontrolli alla kiskuda ja Merimeeste kodust mingit wanade kodu taolist hoolekandeasutust teha.

See samm on üks lüli faschistlikust kurnajasklassi pealetungist. Kuigi seni laewapere esitajad Merimeeste kodus üsna nõrgalt ja lubamata järelandlikult oma ülesandeid täitsid, siiski oli see merimeeste endi teha et walida uued, tragimad ja ausamad esitajad asemele. See oli siiski organ, mille kaudu merimehed said mõnesugusel määral oma huwide kaitseks sõna kaasa rääkida. Selle kaotamine aga surub merimeeskonna täiesti ettevõtjate ja walitsuse ametniku kontsa alla.

Protesteerime energiliselt selle kawatsuse wastu! Wõtame kõik abinõud tarwitusele, et see kurnajate uus faschistlik pealetung ei saaks läbiwiidud.

Karjuw ülekohus ja kurnamine eesti laewades!

Seame merimeeste ühise wõitlusrinde laewaomanikkude omawoli ja pealetungide wastu!

„Ubari“ tööruusest ja kapteni wargusest.

Juba mõnda aega sõidab see laewuke, kelle pärisperemehed Rootsisis, eesti lipu all. Et eestlasest osanik kaptenina laewal kaasa sõidab, siis pressib ta ka meestelt wälja, mis wähegi annab.

Sadamas sunnitakse enamasti 2 meest maakangiga laadungi juures kaasa töötama. Peale harilikku päewatööd, käsutatakse mehed weel sarnastele laewatöödele nagu puhastamine, wärwimine jne, mis sageli wältab tulewalgel poole ööni. Kütjatele kapten kord isegi soowitas dekil ületunde teha. Et aga wiletsate sütega küttes, kütjate töö niigi ränk siis ütlesid kütjad sellest ära, mis kaptenile et näinud meeldiwat. See kütjate samm oli õige ja tarwis oleks, et kogu mees-

kond ülikurnamise wastu ühiselt wäljaastuks. Ei wõi ometi oma terwist tappa lasta, kui selle eest pealegi midagi ei näe, wõi üsna narused kerjapennid.

Nagu kuulda, hakkab kapten omale Eestis „pesakest“ ehitama, milleks ta üksi ei kogu meeste highwaewa weeringuid, waid nohistab ette püüki laadungitest kõrwaldatud liipreid ja wineeri. Liiprid on warastatud. N. Liidust peale wõetud laadungitest, muudkui N. Liidu tööstusmargid on otsast äralõigatud.

Muidugi arwestab kapten „pesasulgede“ maaletoomisel sellega, et eesti tolliwalwurite wiltu silm näeb ainult merimehe taskus Dobbelmanni, aga mitte kapteni „härä“ palgiwirna.

ISH poolehoidja.

Kapten Meier näitab, mis „osanik“ wõib

Missuguste alatute wõtetega püütakse merimeeste tööjõudu tasuta eksploateerida, sellest jutustab üks „Majaka“ kirjasaatja järgmist.

See oli mõni aeg tagasi Santa—Kruuzis (Kanaaria saarest.), kui sissesõitnud eesti laew „Heljo“ wajas haige madruse asemel uut meest. Et ma siis parajasti seal pitsil olin, läksin „Heljo“ kapten Meieri juure tööd küsima. Meier, kes on ühtlasi ka osanikuks, oli nõus mind laewa wõtma, aga munsterdamisest põikles ära, lubades seda esimese jutu järgi õhtul teha.

Hakkasin ilma munsterdamata hea usu peale siiski kohe tööle. Warsti aga üllatas mind juhtkonna toores sõimamine ja meeste tagaajamine. Öowahimees löödi juba lõunast tööle. Laew pidawat juba peale lõunat wäljasõitma Lissaboni. Mind käsutati esimese rooli torni. Munsterdamisest aga ei kõssanud keegi enam sõna. Ei aidanud siis muud, kui sillale minnes, nõudsin esimeselt tüürimehelt, et enne munsterdagu mind peale ja siis saatku rooli. Saba aga ütles end kõigist lahti ja saatis „wana“ juure. Läksin uuesti Meieri juure. Kaptenil olid nüüd hoopis uued laulud. Mina pidawat wasturääkimata tööle asuma,

külap Lissaboni jõudes jõudwat munsterdada.

Laewal walitsewa õhkonna järgi oli mul kohe selge, et kapten kawatseb mind „passasiirina“ Lissaboni wiia ja seal ilma palga maksmata kaile wisata. Ilma munsterdamiseta poleks mul siis wähematki wäljawaadet palga saamiseks. Et sarnane perspektiiv mind sugugi ei meelitanud, seadsin kaptenile otsekohe nõudmise üles: embakumba, kas munsterdate mu otsekohe peale wõi saadate maale tagasi (laew oli juba kai küljest eemal). No selle peale alles läks põrgu lahti. Wana Meier, paks nagu lüpsmatulew lehm, kukkus kärkima, et mis mood see olewat, et tööd ei wiitsitawat teha, muudkui nõutawat munsterdamist, — kohe pidawat ma tööle minema, mitte aga suud pruukima.

See, et Meier nii kangekaelselt munsterdamisest kõrwale põikles, kinnitas omakord minu kahtlust tema plaanide kohta minu tööjõu kasutamises. Et mul aga wähematki tahtmist pole ette wõtjat palgata orjata, siis teatasin kaptenile kategooriliselt, et kui ta mind kohe maale ei saada, siis tõmban nii kaua wilet, kui sealt mulle järele tullakse. See juba mõjus ja Meier käskis lõpuks paadi alla lasta. Kui ma aga, enne laewalt lahku-

mist, seal tehtud töö väljamaksmist nõudma hakkasin, läks uus sõda ja söimamine lahti. Meieri hari läks punaseks kui kukel ja oli vihast lõhkemas kui hispaania härg. „Wõi weel palka niisugusele!“ Kuid ka siin pidi ta wiimaks järele andma, sest laew ruttas väljasõiduga ja niisugust „mässajat“ laewale jätta ei tahtnud ta lõpuks isegi.

Sellega algas ja lõppes minu reis liikuwal puusärgil, nimega „Heljo“. Laew sõitis me-

rele haige mehega, kelle töö pidid tegema teised, palga aga toppis oma tasku kaptenosanik, söimamise ja meeste tagasundimise eest.

Seltsimehed eesti karpidel! Teeme lõpu loomalikule ümberkäimisele meiega kurnajate poolt! Nõuame korralikku töötasu ja inimlikku ümberkäimist. Astume ISH wõitlusli-pu alla ja wõidame endile ühiselt paremad teenistuse tinimused!

Tairitt.

„Carolinel“ koikud wee sees

Laewaparan sülitab meeste terwishoiule.

Aurik „Caroline“ on praegu inglaste käes rendil. Kuigi sõidame wördlemisi lühikesi otsi, pole mitmel kuul juba puhkepäiwi saanud. Töökoorem on ränk ja ületundide eest antakse kõigest 6 pensi tunnist.

Kõige hullem on olukord laewa terwishoiuga. Kõigepealt, puudub pesemisekoht. Kui oled näiteks laadungiruumide puhastamise lõpetanud, oled must ja määrdinud nagu suitsutare rehepeksul, kuid pole kuskil wõimalust end korralikult puhtaks pesta. Suwel weel kuidagi õiendad tekil, kuid talwel kül-maga oled püsti hädas, kuna masinaruumis pesta tohiwad ainult kütjad, aga dekimeestele on see „härrade“ poolt keelatud. Hädasunnil pestakse siis ruhwis. Kuid missugusena see tibatillukene tikutops välja näeb, kus mitu meest sööwad, magawad, pesewad ja kus pealegi puudub ventilatsioon, seda wõib igauks ettekujutada.

Ka wärske wee kättesaamisega on igawene mahtra. Pump on nii wilets, et teinekord higista enne poolteist tundi kui tilga wett kätte saad. Peremeestel olewat pumba parandamine rahaliselt „wõimata“.

Muide elame küll nagu weekastis, sest elu-ruum on deki all ja wesi tungib sageli sisse. Kui merel on tormine ilm, siis pole magamisega tegemistki, sest alumiste koide madratsid on wee sees ja wesi tõuseb wahel isegi ülemiste koideni. Siis ei aita meestel muud kui wii „raha ja paremad riided“ keskele

wana salongi ja põõnuta ise priiwaht kuskil korstna kõrwal. Sagedastest weeuputustest on ruumid ka alaliselt niisked ja umbsed, mida õhupuhastuse sisseseade puudumisel pole wõimalik tuulutada. Kes küsib sellest, et see merimeeste terwisele on äärmiselt kahjulik ja kohutawalt lutikaid sigitab kui aga laewaparanite nisu sarnase „kokkuhoiuga“ lopsakamalt õitseb.

Ka prowiisi hoiukoht on wett täis, mis prowiisi ärarikub. Seda wõib kasutada ainult sadamas.

Kõigi nende karjuwate terwishoidlike puuduste kõrwaldamine pole wõimata, kui laewaomanikud kõige wäiksemaidki kulutusi meeskonna eluolu parandamiseks kanda tahaks. Kõigepealt, eluruumidel tuleks aknad ja ukсед nii seada, et nad wett peaksid, siis, kummagisse ruumi ventilaator sisseseada ja ka pesuruum ehitada — see kõrwaldaks esialgu wähemalt kõige karjuwamad puudused.

Kuid peremeeste jultunud ükskõiksus merimeeste elu ja terwise wastu, näitab, et nende „härradega“ peab rääkima wõitluse keelt. Tuleb selge sõnaga öelda: „Sarnastes tingimustes meie töötada ei wõi!“ — ja alata wõitluse ettewalmistamist nõudmiste elluwii- seks meie olukorra parandamise eest. Selleks peame kõigepealt ühingute poole pöörama ja nõudma neilt tegusid ja aktiivset wõitluse organiseerimist.

K. K.

„Maria“ wabslikust ülikurnamisest

„Maia“ juhtkond koosneb peasjalikult „wabsidest“, kes meeskonnale tegudega näitab, mis wabsfaschism igapäewases elus tähendab.

„Mehemelega“ kapten armastab nii kõvasti „puht Eesti“ poliitikat, et maksab meeste põhipalka enamasti ainult Eesti sadamates ja eesti kroonides. Waluutat välisadamates wõib saada ainult 2 inglise naela piirides, „awansi“ nime all. Kui aga need 2 naela välismaalt prowiisi ostes ärakuluwad, siis pole enam lootust nii kergesti „awansi“ saada. „Isamaaarmastus“ kisub kallima väliswaluuta „härrade“ tasku ja jätab odawa isamaa krooni tööorjadele.

„Mehemeele“ poliitikat ajab ta ka tubaka asjus. Kui laew Eestist lahkub, siis wõetakse nii rohkesti „kodumaa“ tubakat peale, et see teinekord hallitama kipub minema. Kui aga wahel siiski „oma“ tubakas otsa lõpeb, siis kärbib kabu välismaa tubaka andmisel meeste nõudmised harikult poole peale ja annab ka sellest korruga kätte ainult niipalju, kui palju olewat „paras“ ühel mehel suitsetada. Sellega tekib wäga narr seisukord: mehed higistagu kõwasti tööd teha, lõpuks ei saa oma teenitud raha eest tubakatki osta.

Masinameeste orjuse rõhujaks on esimene meister Weeber. See „härä“ on ise laewao-sanik ja samuti „wabsistunud“ tõusik. Veel kümme aastat tagasi, kui Weeberil veel suuri „warandusi“ polnud, wõis selle mehega kuidagi läbisaada, kuid nüüd osanikuks tõustes, ta alles näitab, kui hulluks wõib rahaahnus tõusiku teha.

Kõigepealt, „Mai“ masinameeskond koosneb: 3 esimese järgu kütjast, ühest teise järgu kütjast ja ühest „masinaõpilasest“. Wiimane saab kõigest 25 eesti krooni + 1 inglise nael kuus, kuid peab tegema kõik teise järgu kütja tööd. Sadamawahi peawad kõik, ka „masinaõpilane“. Kui laew 2 wõi 3

wahetusega laadib wõi lossib, siis pannakse paar meest „merewahti“, et wintsidele auru pidada. Juhtub masinaruumis mõni „suurem töö“, siis kütja, kes hommikul kell 8 wahi lõpetas, aetakse uuesti tööle kuni õhtuni — ilma igasuguse ületunnitasuta. Wähe sellest, kui dekimeestel on palju tööd, siis pannakse wahis olew kütja ka deki wahimehe kohuseid täitma. Ka nooremad mehaanikud ja assistent teewad leiwakanika kaotuse hirmul „ilma sunduseta“ merel 2—3 ületundi päewas. Ametlik tööaeg loetakse 9 tundi.

Sugugi parem pole lugu ka dekimeestel. Siin on isewalitsejaks pootsmann-puusepp Wassiili Jakobson. See isand nõuab, et meeskond oleks alati „wabajooksul“ tema kannul. Hommikul ametlikku käsku tööle minekuks ei anta, kuid iga mees peab hoolega Jakobsoni peale passima, et „õigel ajal“ tarwilikude riistadega töö juures olla. Häda sellele, kes „õiget aega“ pole trehwanud. Samuti on ka lõunale minekuga. Ametlikku teatamist pole, kui aga juhtud weidi enne „õiget aega“ ruhwi minema, siis oled laiskworst ja kommunist, kelle sarnaseid mehi polewat laewas tarwis.

Dekimeeste ületundidega on lood päris halwad — neid maksetakse ainult laadimise ja lossimise ajal wõi wintsis töötamise eest.

Merimehed, selline olukord pole üksi „Maial“, waid ka teistes eesti laewades. Osa süüd sellest langeb meie endi ükskõiksusele. Meie ei ole küllalt aktiivselt laewaomanikude jõhkruks wastu wäljaastunud, meie pole küllalt energiliselt oma ühingute wõitluswõimeliseks tegemise eest hoolitsenud. Sellepärast, iga merimees, astu oma ühingu liikmeks, iga liige, saa aktiivseks ühingu tegelaseks, juhatuses kontrollijaks ja palgawõitluse ettewalmistajaks laewasöögi ja kollektiivlepingu eest. Elagu merimeeste streigiwõitlus.

A—a.

Piiritusekuningate orjakauplemisest ja omawolist

s/s „Effesaril“ kulipalk ja pikk tööaeg.

Narusemaid töö ja palgatingimusi on wawalt mujal leida, kui piiritusekuningate karpidel. Eriti kurikuulsad on Danzigi spekulantide ja salakaubitsejate laewad.

Mitmel mehel on üle aasta palk saamata.

Danzigi kohus mõistab wahel küll meestele palga wälja, kuid, mis sellest kasu, kui „härrad“ oskawad nii osawalt asju ajada, et tööorjal midagi saada pole. Nii on mõned aurik „Ita“ mehed 2—3 kord juba kohtus

õiguse saanud, kuid, et laew oli aresti all, siis pole lootust nii kergesti palka kätte saada. Olgu siinkohal kinninaelutatud, et selle piirituselaewa osanikuks on muuseum endine Eesti kohtuminister Rooberg kui eesti kodanluse „õiglustunde“ sümbool!

Läinud aastal toodi Danzigi piirituse weoks inglise lipu all sõitew s/s „Effesar“. Kohe, kui laew kohale jõudis, makseti inglise meeskond maha ja hakati kulipalgalist eesti meeskonda otsima. Käisid ka mõned teisest rahwusest merimehed jobi küsimas, kuid neile wastati, et jobisaaaja rahwus peab olema eestlane. Sellega kinnitati jälle kord, et alati, kus tarwis odawat tööjõudu, seal on nõudmine eesti merimehe järgi, kes oma kulipalgaga juba rahwuswahelise kuulsuse omanud. Ka seekord wõeti naruse 65 eesti krooniga eestlastest meeskond peale.

Lisaks wiletsale töötasule, suruti meestele nii ränk töökoorem kaela, et neilt wiimast higipulli wäljapigistada. Tööaeg wälitas kohati kuni 18 tundi päewas ja kui mõni ületunde hakkas nõudma, siis kirjutati see maha. Toiduküsimus oli üsna wilets. Meestel tuli paiguti ainult palja konserwide ja kuwatoiduga leppida, kuna kokaks wõetud Dan-

zigi „tantsijanna“ mõne „härä ohwitseri“ eestkostmisel raskest kokatööst hoopis wabastati.

Kes küsis sellest, et et laew sõidab inglise lipu all ja oleks pidanud inglise palga maksma ning inglise tööajast ja söögikorraldusest kinnipidama.

Eestlastest orjakubjas Jakobson, endine „Ita“ osanik, tilkus laewaga kaasas, et igal juhusel, kui mõni mees juhtub „wastu hakama“ wõi ise maha minema, siis kähku uut orja „Eesti tsunglist“ wõi asumaalt asemele püüda.

Esimene eestlastest meeskond kirjutatigi üsna pea Danzigis maha, kuna ta nõudma ja rahulolematust awaldama hakkas. Kuid uusi odawa palgaga pealeminejaid leidis jälle ja laew läks uuesti sõitu.

Eesti merimehed, küllalt on 700 aastasest esiwanemate orjapõlwest, ärme laseme end kurnajatel ka nüüd rahwuswahelisteks galeriorjadeks teha. Selgroog sirgu! Nõuame endile wäärilist teenistustasu ja elutingimusi! Wõitleme solidaarselt teiste maade merimeestega palgatõstmise ja kollektiivlepingu eest! Astume kõik ISH liikmeks!

Töötü merimees.

Tühi kõht kaissu, sõepraami öömajale!

Rohkem aktiivsust, wõitluse tahet!

Raske on tööta eesti merimeeste olukord wälismaal. Oled pikemat aega kaid lihwinud, hakkawad warwad kaimõõtjaist taewa poole wahtima, jääd kaltsu ja naruks nagu ernehirmutis — siis ära looda enam nii kergesti jobi saada. Kihutatakse lihtsalt laewalt maha, kui lähed jobi küsima.

Nii jääd tahes — tahtmata elukutseliseks tööta merimeheks — koduta, rahata, nälgiwaks inimolewuseks, keda politsei weel sellepärast tagaajab, et kapitalistid su musklijõudu osta ei taha.

Jooksed siis päewaläbi „solgi jahis“, ootad uste taga nagu koer, kas ehk kuskil midagi üle ei jää, mis sinule antakse. Oled õnnelik, kui saad suu seks teha, aga tihti tuleb ette, et jooksed hommikust õhtuni, teed weel „ületunde“, kuid ei saa iwagi hamba alla. Surmani nälginud, hakka siis öökorterit otsima, kas kuhugi wagunisse, sõepraami wõi tonnipõhja, mis weidigi tuule ja wihmawarju pakub.

Wõtad siis tühja kõhu kaissu ja lõgistad seal hambaid koiduni, kui enne sandarm sind leidnud pole.

Satud aga politsei kätte, siis saad esimene kord 1 kuu, teinekord 2 kuud, edasi 6 kuud kuni 2 aastat wangistust. Põhjus — et oled tööta ja magad wäljas.

Eesti konsulaat mingisugust abi ei anna. Kui küsima lähed ja ütled, et kuidas Soome ja Skandinaawia tööta merimeestele 7 franki päewas antakse, saad wastuseks, et Eesti „riigiisal“ ei olewat tööta merimeeste jaoks summe ettenähtud, tulla igalühel endal läbi lüüa. Tore rahwusline „uhkus“ küll: ole kõigis asjus tagant esimene, niihästi palga, töötingimuste kui ka tööta merimeeste toetamise poolest. Kas pole eesti merimeestel põhjust hõiskamiseks: „Mu isamaa mu õnn ja rõõm“!

Hiljuti lugesin „Majakast“, NrNr. 23—24, kus öeldakse: Nõuame palgakõrgendust, töö-

tingimuste parandamist ja laewasööki! Ärme lasema end teha rahwuswahelisteks kuli-deks!" Leian, et kui asi nii edasi lüheb kui seni, siis warsti tõesti eesti merimehi rahwuswahelisteks kulideks hüüdma hakatakse. Merimeeste organisatsioonid midagi wõitluseks ette ei wõta, aga laewaomanikud oma poolt suruwad järjest sedagi wiletsat elatistasapinda alla.

Leidub paljugi eesti merimehi, kes selle peale käega lööwad ja teiste peale loodawad: „Ah, mis minu asi sinna ikka aitab.“ Kuid see on täiesti wale seisukoht. Just selle üldise passiwusega annamegi laewaomanikkudele ja kurnajate walitsusele wõimaluse meiega mängida, meid kõige wiletsamasse seisukorda seada palga ja eluolu tingimuste poolest kogu Euroopas. See olukord ei tohi kauem kesta.

Meie peame „Majaka“ poolt kätte näidatud

juhtnööridel end tuliselt wõitluseks organiseerima, et kätte wõita inimlikumaid töö ja palgatingimusi. Meie peame oma waba aja selleks ära kasutama, et kaasaadata kõige oma mõistuse ja tegudega merimeeste liikumise organiseerimiseks, paremate kaaslaste oma poole wõitmiseks ja klassiteadwuse kaswatamiseks.

Ei tohi olla kõhklemist ega käega löömist! Ei tohi olla passiwust ega teiste peale lootmist!

Pätsi walitsuse uued pealetungid streigikeelu, sundusliku tööwahekohtu, töölistkoja asutamise jne näol, kannustagu meid seda tulisemalt ühendatud jõududel wastulööki andma fashismi pealetungidele. Wäljas wiibiwad eesti merimehed, aitame kaasa töölistliikumisele Eestimaal!

Eksploteeritud weri.

Peame wõitlust skääbiks minemise wstu!

Marseilles skääpidega angeldamise äri.

Üheks walusamaks nähtuseks wälismaal wiibiwate eesti merimeeste seas on see, et sagenewad juhtumused, kus minnakse odawama palgaga wälislaewa teenima kui seal sed ametlikud palganormid ettenäewad.

Siin, Marseilles, on koguni terwe äri käimas skääpidega angeldamiseks. Kurikuulus shipsander Rasmussen sokutab mehi, kelleks sagedasti osutuwad ka eesti merimehed, altkäemaksu eest odawapalgalistele skääbi kohtadele. Mehed wiskawad haikalale 150—200 franki lõuge wahele ja teewad weel õllega tubli suuloputust, et siis orjakaupmees neile kuhugi koha muretseks. Nii läksid siit hiljuti paar eesti merimeest daani laewadele jungmanni ja dekipoisi kohale.

Arusaadaw, et sarnaste nähtuste sagemine eesti merimeeste poolt, äratab wälismaa merimeeste seas pahameelt. Eesti merimehe nimi on siin juba kaunis halwas kuulsuses. Lähed kuhugi laewa lõunat pommima, siis kuuled sagedasti, eriti skandinaawia merimeeste suust waenulikku „djeevla Estländer“ (kuradi eestlane), et jälle kuskil altkäemaksu eest jobi ärawõtnud. Ja seda „djeevla Estländeri“ öeldakse siis kõigi eesti merimeeste kohta, oled sa siis õige wõi kõwer. Muidugi tehakse selle üldistamisega ülekohtu neile eesti merimeestele, kes waatamata kõigile

raskustele, siiski kindlale klassiwõitluse jonele jääwad ja odawama palgaga laewale minemist ei tunnista kui ettenähtud teatud maa wastawates palganormides. Ka neid eesti merimehi ei ole wähe.

Kuid, mis puutub pahameelesse skääpide wastu, siis on täiesti selge, et skääbiks minemist kiita ei saa, ükskõik missugusest rahwusest merimees sellega ka toime ei tule. Odawama palgaga teenima minnes, antakse põhjus palkade alandamiseks, kõigutatakse teiste maade merimeeste kättewõidetud palga ja töötingimuste taset. Skääp läheb oma egoistlikkude huwide pärast kogu klassi huwidele wastu, tuhandete merimeeste huwidele wastu. Ja samal ajal nuhtleb ta ka ennast madala palgaga ja asetab klssiteadlikkude tööliste ees häbiposti.

See on suur klassiteadwuse nõrkus. Klassiteadlik tööline ei tohi murduda, ta ei tohi meelt kaodata neis raskustes, mis kapitalistliku maailmakorra tööpuudus ja wiletsus talle peale panewad, waid peab end organiseerima, et ühiswõitlusega oma olukorda parandada, wiletsuse ja näljakorda kukutada.

Kahjuks, on aga mõnel eesti merimehel (enamsti jõukamate taluperemeeste poegadel) klassiteadwus weel nii nõrk ja silmad sarnase pimedusega löödud, et kiidawad ko-

guni Hitlerit ja Mussolinit ja pooldawad nende weriste töörahwa timukate reshiimi. Üks sedasorti Pätsi kummaridaja sai siin hiljuti isegi sarnase „wäгитеoga“ toime, et kiskus Karl Marksi teose lõhki ja pildus tänawale. Muidugi on see iseendast nii lapsik „meeleawaldus“, et seda nimetadagi ei maksaks. Kuid ta näitab, et meie hulgas on weel sarnaseid pimedusega löödud elemente, kes ise nälginud kõhtu pingutawad, aga tööliste wabadusliikumise juhi töid samasuguse wihaga häwitawad, nagu kurnajate wägiwalla diktaator Hitler Saksamaal. See on sama kurnaljakas seisukord, kui tööline ise endale

raudu neediks, iseend ikke alla paneks. Kurnajad ainult hirwitawad käsiõrudes, kui rumal on weel tööline, et ise aitab-end orjastada, allasuruda.

Tööta eesti merimehed wälismaal! Ärme läheme odawamate palkadega wälismaa laewadele teenima kui seda ettenäewad seal-sed palganormid! Teeme seda selgeks ka kõigile kaaslastele. Wõitleme koos wälismaa merimeestega palgarikkumise wastu ja oma olukorra parandamise eest! Astume ISH liikmeks! Elagu ühine merimeeste front!

Eksploateeritud weri.

Mõistame hukka palgarikkumise!

Toimetus sai alljärgnewa resolutsiooni, millest nähtub, et eesti merimeeste madalad palgad kutsuwad esile isegi rahwuswaheliselt wihawaenu õhutamist eesti merimeeste wastu. Ühineme üldjoontes resolutsioonis ette-toodud seisukohtadega.

„Majaka“ toimetus.

Resolutsioon.

Et 1934 aasta lõpul Rotterdamis alla NUS tariifi munsteraanud iglise lipu all sõitwa s/s „Hendriku“ (end. „Burly Dauns“) meeskonnas leidus kõige enam eestlasi, siis alustasid mõned wäheteadlikud, fashistikult häälestatud NSU liikmed laimu hoogtööd kogu eesti merimeeste wastu. Selle asemel, et antud konkreetset juhust ettewõtta rahwuswahelist merimeeste ühist aktsiooni laewaari ebaseadusliku munsterdamise wastu, hakati eesti merimeeste suhtes rahwuslikku wihawaenu süwendama.

Peaargumendina toodi ette, et eesti merimehed sõidawad oma laewades madalate palkadega ja suruwad alla ka esirinna maade merimeeste kõrgemad palgad.

Meie, grupp Rotterdamis wiibiwaid tööta eesti merimehi, peame oma kohuseks sel puhul järgmist seletada. Tõsi on, et s/s „Hindrikule“ alla tariifi munsterdatud meeste hulgas oli teiste rahwuste seas, ka mitmed eesti merimehed, kuid see ei tähenda kau-

geltki seda, et kõik Rotterdamis wiibiwad eesti merimehed selle poolt oleks olnud. Wastupidi, mitmed meie hulgast, tegid aktiivselt selgitustööd alla tariifi pealemine-mise wastu. Mõistsime ja mõistame ka edas-pidi kindlat hukka kõiki sedalaadi kurnajate palgaalanduse wõtteid ja hoiatame nii eesti kui ka teistest rahwustest merimehi palgarikkuriks saamast. Ajutine wiletsapal-galine teenistus ei ole mingiks kestwaks wäljapääsuks üksiku merimehe raskustest, küll aga on kogu merimeeskonna palgaolude halwenemise wõimalik põhjus.

Sellepärast, kutsume üles selle wastu wõitlema kõiki merimehi, mitte üksi ühe rahwuse piirides, waid kõigi merimeeste ühise frondi alusel.

Teiseks, wõttes tõeks, et eesti merimeeste äärmiselt madalad palgad ka rahwuswaheli-selt merimeeste palkade allasurumiseks kaasa wõiwad mõjuda, kutsume üles teistest rahwustest merimehi, mitte eesti merimeeste wastu rahwuslikku wihawaenu õhutama, waid toetama meie wõitlust paremate palga ja töötingimuste eest.

Ainult ühiselt, wennalikult üksteisele kätt andes, waatamata rahwuse ja nahawärwile, suudame tagajärjericke tagasi lüüa laewanduskapitali pealetungid merimeeste pal-kadele ja kättewõita kõrgema elatistaseme.

8. dets. 1934.

Grupp Rotterdami eesti merimehi.

KURNAJATE KÜÜSIS

2.

Tapa Jaani kõrts, „cafe Reval“, ei olnudki sadamast kaugel. Pärale jõudes, käskis lahke suguwend poissa seni väljas oodata, kuni ta sisse läheb ja waatab, kas wana Jaan ise kodus on. Weidi aja pärast uksele ilmudes ja peaga noogutades, oli poistele selge, et Jaan kodus ja kõik asjad korras. Sisseastudes kõrtsi ruumikasse, kodusesse tuppa, astub peremees, káharpeaga, keskealine mees, sõbralikult poistele wastu, surub kátt ja palub sula eesti keeles lahkelt istet wõtta. See juba tõstab poiste tuja sedawõrd, et kui küsitakse, mida külalised juua tahawad, siis poisid ilma pikema járelmõtlemiseta ka pakutawa õlletellimise heaks kiidavad.

Istutakse siis neljakesi lauda, nagu kaugel kokkusaanud suguwendnad kunagi. Tulewad esimesed klaasid. Jaan wiskab klaasi ainsa söömuga alla ja päästab siis oma laiad jutupaelad lahti, nii et lust on kuulata. Millest ta kõik ei tea rääkida — laewadest, kaugetest reisidest, Ameerikast ja muust sellesarnasest seiklejaid huwitawast ainestikust. Kogu aja aga hoolitseb selle eest, et klaasid uuesti ja uuesti täidetakse. Kui ta weel jutuwurina wahel on poistelt járeluuritud, et ühel wend välislaewas sõidab, siis on Jaan nagu poiste isa, patsutab neile õlale ja kinnitab: „Noh, sinu wennaga me alles olime südamesõbrad, alati tegime seltsis napsid ja ajasime kõiksuga jutud maha. Ma waatasin juba kohe, et sa mulle nii tuttaw ette tuled — oled päris wenna nágu“.

Selle peale hakkab Jaan kiitlema, kuidas pea kõik Antwerpenist väljasõitwad eesti merimehed tema sõbrad olewat ja tema kaudu laewale koha saanud. Temal pruukiwat paar korda ainult shiping office'i eest mööda käia ja wana Wilsonile silma pilgutada, kui „kõik juba korras“ olewat. Ka poistest saaks kõwad merimehed kui neil ainult sõidupaberid oleks, midu olewat raske midagi teha. Jaan teeb siin kahjatsewa náo ja pilgutab üle laua sõbrale silma. Wiimane, kes Jaani praalimise aegu rohkem tahaplaanile oli surutud, tuleb nüüd, rind ees, poiste päästeingliks. Tema wõiwat neile murõtseda päris eht inglise paberid, niisugused wahwad, mida mõni mats pole uneski näinud. Need aga tarwitawat raha, kuna tema paberite

tegemise instrument olewat katki ja pidawat uue muretsema. Kui poisid tahawad järgmiseks päewaks pabereid kátt saada, siis maksku kohe sealsamas paigas raha kinni.

Kas oli noortel seiklejatel weel kahtlemist? Pabereid oli ju tarwis, sest midu merimeheks ei saa. Parem siis juba kas wõi öömajast äraütelda ja sadamas tünnide ja puuriitade wahel magada kui aga paberid saab. Sónalausumata ulatab üks poistest wastutulelikule sõbrale rohelise paberi. See keerab selle hoolikalt westitaskusse, lubab paberid järgmisel päewal sennasamasse äratuua ja kaob jalamaid tagumistesse tubadesse.

Sellepeale tuleb Jaan, kes wahepeal kuskil ärakáinud, ja küsib poistelt arwemaksmist. Teine roheline paber ulatatakse Jaanile. Sellest annab kõrtsipapa tagasi 3 auguga metallraha, mille wäärtusest saajatel aimugi pole. Nüüd on arwed tasutud, kõik asjad liikuma pandud ja kauge suguwend wõib oma wiimast lahkust ülesnáidata sellega, et soowitab noormeestele öömaja päästearmeesse. Ta kirjutab isegi aadressi üles ja püüab käega õhus joonistades poistele solweikasse teed juhtida.

Kergendatud südamega astutakse kohwikust tänawale ja tuntakse nagu weidi uhkustki, et neil nii kanged suguwendnad wälismaal, kel omal kohwikud ja head suhted kõiksugu wõimumeestega, kes nende asja paugupealt wõiwad susisema panna.

Päästearmee. Tapa Jaani juhatus järgi leitakse ta warsti üles. Suures awaras saalis istub laudade ääres kehwalt riietatud noori ja wanu, isegi poisikesi. Uute juuretulijate sisseastumist ei nái keegi táhelepanewat. Poisid wõtawad istet ühe kõrwalisema laua áärde, kus náruudes wanamees mingit kartulipudru taolist kõrti ahnelt sisseajab. Nende naabruslaua ääres istuwad kohwitassi taga kaks paremini riietatud meest, kes teraselt ringipiiluwad ja ümbrust silmaspeawad.

Poisid ei saagi kaua oodata, kui ákki kell kõliseb, kõik külalised laudade äärest püsti krapsawad ja rüsinal, úksteist tõugeldes, puldi ette sappá jooksewad, kuhu oli pühaliku náoga, punaste pagunitega mehekene ilmunud. Taewaliku náoga mees awab ühe suure raamatu ja hakkab sinna meeste

nimesid sissekirjutama. Igaühe käest kasseeritakse weel hoolikalt raha.

Ka poisid nihutawad end sappa, sest, mis muud see wõib olla, kui öömajaliste saba. Kui aga järg nende kätte jõuab, tõugatakse nad hoolimata puldi eest kõrwale ja alles siis, kui kõik on registreeritud, saawad nad sõnaõiguse. Kohmakate käeliigutustega püütakse siis pühamehele seletada, et magada tahetakse ja öömaja on tarwis. Sellepeale küsib pagunites mees: „Papir?“ Näidatakse olemasolewad paberid ette, kuid see ei näi meest üksi rahuldawat, ta küsib weel midagi — „Geld“? Sellest saawad poisid niipalju aru, et see raha tähendab. Pannakse siis Tapa Jaanilt tagasisaadud 3 auguga raha lauale, et pühamees ise sealt paraja ärawõtaks. Mees aga raputab weidralt pead ja küsib weel midagi kärsitu rahulolematusega. Sellest poisid aru ei saa, küll aga mõistawad mehe toonist, et seda raha kas wähe on wõi, et need auguga rahad üldse ei kõlba. Poistel muud raha enam ei ole ja jääwad nõutult puldi ette seisma.

Issanda sulane, mõistes kimbatuse põhjuse, tõukab pühaliku liigutusega raha ja paberid tagasi ja wiipab poistele käega ukse suunas. Kui poisid kaswawas arusaamatuses nii ruttu ei märka end puldi eest koristada, tuleb üks musta wurrudega, särgiwäel mees ja wiskab nad tirinal uksest tänowale. Selle järele wäljub saalist poiste naabruses lauas istunud paremini riidetatud mees ja hakkab poisse tänowal jälgima. Harjunud silm oleks temas kohe salapolitsei agendi ära tunnud, kuid poisid ei teadnud paha aimata.

Trellide taha!

Esimeses ehmatuses ja üllatuses ei mõisteta wõõras linnas wastu ööd midagi ettewõtta, kuhugi minna. Paaril põiktänawal sihita ja kindluseta sammul eksides, jäetakse nõutult tänawanurgale seisma. Kuhu minna? Mis teha? Kui teaks sadamagi wõi Tapa Jaanigi üles leiaks, wast teaks see nõu anda!

Seal tuleb nende juure äkki mees, keda nad näinud solweikast endi järel lahkuwat. Wõõras on poiste wastu ime lahke ja hakkab oma keeles midagi üsna pealetungiwalt soowitama. Sõna „Arbeiti“ sagedasest kordamisest, saawad poisid aru, et ta neile tööd soowitab. No miks ei peaks nad tööd tahtma! Nad on ju kogu aeg tööd otsinud ja sellepärast ka selle waewarikka teekonnagi ette wõtnud. Kahju ainult, et ei saa niipalju

rääkida, et järele küsiks, mis töö see on ja kas otsekohe ka laewale kohta saab. Kuid laewa saamine polegi praegu tähtis, sest see asi on Tapa Jaani juures nii-kui-nii korda aetud ja nüüd wõiwad nad lahke härra juure enne ükskõik missugusele muule tööle minna, et weidi taskuraha teenida, millest neil täna õhtul juba puudus tuli. Kui wõõras härra weel käega kaasakutsuwa liigutuse teeb, siis sammuwad nad kõhklemata ja pahaaimamata sellega kaasa.

Asjad ei olegi halwad. Need wälismaalased ei näigi kõik nii wastutulematud olemat kui see püha näoga mees päästearmees.

Koos siirdutakse ühele käidawamale tänowale, kus wõõras kaaslane ühe teise, uulitsanurgal seiswa härra juure läheb ja sellele oma keeles midagi seletab. Wiimane lahkub silmapilk paigalt, jättes neid kolmekesi koha peale ootama.

Kaua ei tulegi oodata, kui sünnib midagi uskumatut, mis poisid jahmatama paneb. Nende kohal peatub suur kinnine auto, millest wäljaastub otse nende suunas paksukõhuga politseinik ühes erariides härraga. Lahke wõõras, kes pidi poistele tööd muretsema, läheb politseile wastu ja hakkab elawalt midagi nende suunas näidates seletama. Sellepeale tuleb politseinik ja käsib käega näidates poistel autosse minna. Wastupanemine näib siin asjata olemat ja kuigi ei teata weel milles asi seisab, täidetakse sõnakuulelikult käsk.

Suure, sünge, halli maja ees peatub auto. See on politseihoone. Poisid wiiakse ühte wahituppa, kus seinal ripuwad mõõgad ja politsei üliriided. Siin ei kohelda neid enam nii lahkelt ja mahedalt kui Tapa Jaani juures wõi uulitsal wõõra härra poolt. Siin ei pakuta neile isegi istet ja nad seisawad tundide kaupa seina ääres püsti, ilma, et keegi nendega tegemist teeks. Mis see kõik tähendab, seda ei suuda nende noor aju weel täiesti mõista, kuid, niipalju on selge, et kui nad kord wõimude kätte on sattunud, siis see midagi head ei tähenda.

Wõis juba kesköö olla, sest wõmmid wahetusid, kui äkki sisse astub uhkemas mundris ülemus, kelle ees kõik toas olid walwel seisid. See wõtab wastu raapordi, rewideerib raamatuid ja lõpuks märkab ka poiste sealolekut. Küsib neilt siis midagi tigeđa häälega, aga kui küsitawatelt mingit wastust ei saa, hakkab ähwardawalt paukuma ja käsutab millegiks poiste poole näidates

üht politseinikku. See haarab warnast suure wõtmekimbu ja kutsub käega wiibates poisse kaasa. Sõnakuulelikult järgnetakse wahitoast wõmmi järgi, pikka poolpimedasse koridoori. Ühe ukse juures peatub politseinik, awab selle ja keerab tule põlema. See on ju wangikong! Wangimaja, mille eest armas ema juba lapsest saadik on hoiatanud! „Mitte paftu teha, mitte seaduste wastu eksida, sest seda nuheldakse maapeal wangimajaga ja peale surma põrgus.“ — Need olid ema sõnad ja nüüd peawad nad wõõrsil, ilma ühegi lähema inimese teadmata, end armutu wangi panna laskma! See mõte, see raudne tegelikus, ei taha kuidagi noorte õnneotsijate unistawasse ajju mahtuda ja kokkunult, armupaludes waadatakse politseiniku otsa, kes kärsitusega sunnib neid sisse minema ...

Kui mõne sekundi jooksul poisid ikka weel paigast ei liigu, saab wõmm tuliwihaseks, kihutab paar tulist kummagile kuklasse, sagib neil siis karwust kinni ja tõukab, jalaga tagant lükates kongi. Sellepeale prahwatab uks järel kinni, suur wõti keerab krääksudes paar korda lukus ja wabaduse riisuja sammud kaugenewad koridori kauge-masse otsa.

Nagu kiwistunud soolasambad seisawad nad sõnalausumata üksteise wastas. Kas see siis oligi unistatud laewateenistus, kauged reisud, lõbus elu?! Kuidas oli neid küll petetud! Kas wiimati ka Tapa Jaani laewasokutamise jutt ja sõidupaberid suur pettus pole?

„Säh sulle nüüd töökoht ja mureta elu! Ma arwasin kohe, et see kõik ikka nii kerge pole. Ei tea kui kauaks weel kinni mõistawad?“

„Oota nüüd oota, ega weel kõik kadunud pole“ — trööstib wanem, Woll, end kogudes. — Ma olen kuulnud, et wäljamaalasi ei saawat kuskil maal kaua wangis pidada.“

„Noh, siis saadawad nad meid Tellinna Patareisse ja wangid oleme ikka.“ — hädaldab Ewald.

„Meie wõime ju weel Tapa Jaanile katsuda kirjutada, ehk saab tema meie heaks midagi teha.“ — Leiab wanem uue lohutuse.

„Looda aga looda sa Jaani peale! Mina arwan, et Jaan meile selle pudru keetiski. Esiteks, wõttis raha, siis saatis niisugusesse kohta, kus meilt pabereid hakati küsima.“

Ka wanemal näris samasugune kahtluse uss südant, mispärast ei sõandanud wastu waielda.

Noruspäi ja löödutena koliti pikkamisi kôwale puust lawale, mida kattis tollipaksune tolmukord. See oli siis nende woodi!

Tinarasked mõtted pingutasid kummagi närwikawa ja kaua, kaua wähkresid nad weel ühelt küljelt teisele enne kui lõpuks magama jäid.

Järgmisel hommikul äratatakse nad wara üles ja peale riietamist needitakse käeraudadega ühte ja wiiakse kohtuurijasse. Saatjateks on toredates mundrites akselbantidega sandarmid, kes pärale jõudes poistel enne sisseminekut mütsid maha komandawad, pintsaku kraed korda ja nõöbid kinnipanna käsiwad.

Kohtuuriija kantseleis algab jalamaid küsimuste rahe: Kus sündinud? Kui wana? Miks Belgiasse tulnud? jne. Wahelträäkijaks on üks paksukôhuga härra, kes nagu hiljem selgub, pole keegi muu, kui teine tuntud Antwerpeni jõukas eestlane — rööwel Kull, kes merimeeste imemise asitõendusena endale kôwa watsa ette nuumanud.

Kui kohtuuriija juba küllalt usutlenud, mitu lehte peenikest kirja täis worpinud, lõpetatakse pinnimine ja käsitakse poistel allakirjutada. Missuguse pöörde nüüd nende saatus wõtab, seda neile ei õelda.

Kabinetist wäljudes, tuleb Kull sissekukunud suguwendade juure ja alustab sõbralikku juttu. Kuuldes, et poistel raha olnud ja sella Tapa Jaani juures ärakulutanud, hakkawad ta lihawad sõrmed närwilikult jalutuskeppideme ümber näplema. „Noh, kas ma pole küll ja küll eesti poiste leletanon, missugune wõllarook see Tapa Jaan on, aga ikka minnakse sinna! No miks teie siis minu juure ei tulnud. Mina oleks teid ilusti laewa pannud ja siis ei oleks pruukinud teil nüüd siin sandarmide wahel seista. Antwerpenis olen mina politsei paremkäsi, ja suurem mees kui mõni konsul. Kõik eestlased käiwad minu käest nõuküsimas, sest wana Kulli tiiwa all on iga eestlane omadega wäljas“.

Sandarmide järsk waheseamine katkestas selle omapärase jutuajamise uue kange eesti suguwennaga. Alustatakse reisi tagasi politseiarestimajja

Sunnitöö koloniisse!

Nädal hiljem liigub inimestest täiskiilutud wangiwagon Antwerpenist põhjapoolle, Hoogstroeteni sunnitöö kolniis sihis. Waguni kaugemas nurgas, mille koosseis läbi ja läbi rahwuswaheline, kõssitawad tihedalt üksteise

wastu surutult ka meie noored eesti töötajad. Belgia wõimud on nende asja läbiwaa danud ja otsustanud neid kui tööta hulkureid üheks aastaks töökoloniisse saata. Nüüd on siis nende wabadus lõpulikult wõetud, kõik unistuste ja lootuste tiiwad äralõigatud. Kibestunud pettumuse ja raske südamega minnakse wastu põlwele, kus inimesel endal enam mingisugust tahet ega otsustamise õigust pole, waid mehaanilise nukuna peab ainult seda tegema, mis surwe ja wägiwald teha käsib.

Weel paar jaamawahet ja ähkiw rong ongi pärle jõudnud. Kuldpaelttega sandarmid wõtawad neid waguniukse juures wastu ja komandawad kahte ritta. Kes komandost küllalt kiirelt aru ei saa wõi kohe õiget kohta ei leia, saab terwituseks kumminuuti.

Wõimude tahtmisel pidid uustulnukud esimesel päewal weelgi nägema, missugune reshiim walitseb Belgia kuninglikus kaswatusasutuses. Kui pesusaalis mehi sunniti oma riideid kroonu kalude wastu ringiwahetama, tekib werine härjawõitlus wene walgekaartlasega. Mehel, kes ei tea kuidas enesega wahaile jäänud, on seljas päris tore ülikond ja ei tee riitewahetusest wäljagi. Istub nurgas oma koti otsas ja tuubib prantsuse keele sõnaraamatut. Mustad, nähes passiiwset wastupanu, kisuwad walgekaartlase asukohast wälja ja hakkawad tal jõuga riideid maha rebima. Mees rabeleb südilt wastu ja püüab wigases prantsuse keeles selgeks teha, et tema ei ole mitte harilik surelik, waid endine wene polkownik ja mitme mõisa omanik. Temaga ei tohtiwat nii kui teistega ümberkäia, sest warsti kukutatawat Wenemaal enamlaste wõim ja siis olla ta jälle suur wõimumees ja saada aumärgid ja mõisad tagasi. See „kaitsekõne“ ei näinud mundrimehi huwitawat ja polkownikule hakatakse musta pliiatsiga turja mõõtma. Mida rohkem mees wastu sibab, seda rohkem ja walusamaid hoopes sajab. Suust ja ninast jookseb plahinal weri ja lühikese aja jooksul on uus ülikond, mille pärast sõda õieti alanudki, täiesti rikutud. Wenelane aga nii kergesti alla ei anna ja sõdib edasi. Lõpuks ometi rauged mehe jõud ja poolmeelemärkuseta olekus kukub ta põrandale iseenese wereloiku, kus mustad tal riided ärakisuwad ja kroonu omad kätte wiskawad.

See oli põlastuswäärne weretöö. Muudkui, et ohwriks oli wene walgekaartlane, kes ise

ajaloo ernehirmutisena Wenemaal sama sugusut metsikut wägiwalla korda tagasi ihkas, siis ei äratanud ta isik erilist sümpaatiat ja keegi aktiiwselt ta kaitseks wälja ei astunud.

Lõpuks oli kõigil sunnitööliste riided seljas ja lootsikutaolised puukingad jalas. Algas ametlik wastuwõtu tseremonii. Musta pliiatsitega ajawad kuldpaelte ja nõõpidega walwurid uued sunnitöölised nagu lambakarja läbi suure raudwärawa kolonii hoowi, mis nagu mõni wana, kõrgete müüridega sissepiiratud kindluseõu wäljanäeb.

Riwi setakse üles administratsiooni kontori ette ja hakatakse mehi ükshaawal sissewiima. Jälle ühed ja needsamad tüütawad küsimused: Kus sündinud? Kust pärit? Mis elukutse? jne. Nalja sunnitas ainult see, et suur protsent olid: kokad, pagarid, ettekandjad jne, mis muidugi sellega seletataw, et mehed kauasest nälgimisest igaüks tahtsid toidule ligemale pääseda. Lõpuks lastakse allakirjutada mingisugustele paberitele ja saadetakse sealt edasi direktori pale ette. Enne aga lastakse neil weel tunda, kui kõrge nina see sunnitöö kolonii direktor on. Samuti nagu juutide muinasloos wana Jahwe Moosest käkis kingad jalast wõtta, kui see tema palge ette „pühale maale“ astub, nii käsutatakse ka wangidel direktori ukse ees puukotad maha wõtta ja riided uute wastu ringiwahetada. Tagasi tulles muidugi wisatakse su wanad närud uuesti kätte.

Mugawas, hästi möbleeritud kabinetis istub kolonii pooljuml nagu jõuluorikas ja ja paugub uustulnukatega, et nad alandlikult sõnakuulaks ja distsipliinile alluks, ähwardades igat wastuhakkamist ja korrarikumist waljult karistada

Järgnewad hallid ja ühetaolised kolonii päewad. Ränk töö, wilets toit, kõwa reshiim. Päewajooksul wahel mitu korda kumminuuti — musta pliiatsit. Õhtuks on keha surmani wäsinud ja waewaga weawad jalad kolise waid puukingi järel. Nimepidi antakse küll selle sunnitöö eest palka, kuid seda on nii wähe, kõigest 3 franki igal laupäewal, kolonii enda waskraha, et wõid selle eest lubada endale ainult weidi walget leiba näljast korisewa kõhu äritamiseks ja paki tubakat tüütawa konide jahi kergendamiseks. Osa palka hoitakse kolonii pangas.

See on isesugune sünge elu, see on omaette must kannatuste maailm. Rõhutud ja morn on inimeste meeleolu ja harwa, harwa kuuled

ainult kibedusega segatud naeruhäält. Ja mis helgust, mis elurõõmu sa tahadki, kui sult on rõõwitud kõik see, mis nii omane wabadust ihkawale inimloomule, kui sa hommikul silmi lahti lüües, kuni õhtuni — kokkus uinudes, tunned ainult elu üht külge: kannatuste, alanduste, wägiwalla külge.

Wolli ja Ewald, meie tuntud eesti noortöölised, on suutnud kuidagi olukooriga kohaneda. Esiotsa lõikas küll wabaduse kaotamine elusoone läbilõikamisena walusalt hinge, näis wõimata olewat wäljakannatada alalist sõimu ja toorest ümberkäimist, kuid, et maastmadalast oldi pinetunud kõigi proletaarlase eluwiletsustega, siis harjuti ka kolonii raskusi kandma. Kannatused seowad weel enam neid üksteise külge ja wennalikult jagatakse ühes kõik uudised ja kurbused. Endiste unistuste ja inimeste piirita usaldamise asemele on teadvusse asunud pettumus ja kibedus ning palju kainemalt, tõsisemalt suhtutakse ümbruskonda. Harwa tuletatakse weel meele esialgseid õhulosse, seda enam aga muretsetakse, kuidas kord jälle wabaks saada ja koloniist pääseda.

Teiste kaaslastega läbisaamine on korralik ja oma nooruse ning tagasihoidlikkuse tõttu, jääwad nad wanemate meeste eluringist rohkem kõrwale. Juhtubki wahel mõni nina-kas belgia kaaslane wõi elukutseline tülinorija poiste kõhmakuse wõi keelemõistmatuse pärast neile kallale tükki, siis leidub ikka jälle mõistlikke kaaslasi, kes waheleastuwad ja „Jungedele“ ülekohtu teha ei lase.

Kaks kuud oli tehtud kurnawat sunnitööd, kui sündis midagi, mis tõi järsu pöörde kolonii ellu.

See oli ühel õhtul lugemissaalis, kus koloniste koos hoiti magama minekuni. Nagu kõrwekuningad lõwipuuris, jalutawad nad kannatamatult edasi tagasi, heites wabaduse jänus ahneid pilke aknast wälja, pimedusse. Mõni üksik seisab paigal ja waatleb naeratusega seinal rippuwat kuninganna pilti ja käed liiguwad närwilikult taskus. Wõib olla, on tal kuskil naine wõi pruut, wõib olla allub ta lihtsalt kuninganna kuiwetanud näo naiselikult päritolulut magusatele unistustele. Paar norralast arutawad omawahel, kuidas nüüd küll õlu wõiks maitsed ja elawa ettekujutuse juures liigub teisel kuiwetanud suur kõrisõlm ülesse alla.

Kaugemas nurgas seisawad kaks West India negrot elawas jetaajamises. Noorem näib peatsest wabanemisest nii suurt rõõmu

tundwat, et waimustatult kättega weheldes, ei märkagi kuidas järsku mõõduwale belglasele pähe wirutab.

„You black bastard!“ — käratab teotawalt belglane inglise keeles.

Nor negro ise jutuhuos ei märkagi haawat hüüdu, kuid wanemale on see südamesse läinud. Paari hüppega on ta belglase ees ja wirutab selle ainsa tugewa hoobiga pikali. See oli õli tulde walamine. Kõik teised belglased jooksewad kaasmaalasele appi. Algab korrapäraline lööming. Negrod on kõwad pähkliid, nad hoiawad seljad kokku ja wõitlewad wahwalt üliwõimu wastu. See teeb belglased weel wihasemaks ja ikka metsikumalt tungitakse wärwiliste kallale. Hoop sajab igast kandist ja ei lähe kaua, kui kanged wõitlejad uimasena põrandale kukuwad. Hurraa hüüetega tormawad nüüd belglased neile jalgadega otsa.

„Poisid, aitame negrod wälja!“ — hüüab keegi ümberkogunud massi kulgast. Et wiha belglaste rahwusliku uhkustamise ja rumala nina püstiholdmise pärast juba ammu teistest rahwustest kolonistide närwid pingule tõmanud, siis leiab see üleskutse jalamaid teostamist. Kogu wäljamaalaste parw tormab nüüd omakord belglaste kallale. Läheb lahti weel suurem ja metsikum lahing kui ennist. Wirutatakse wastasele millega juhtub, rusikaga, puukingadega, kaelakottidega. Sajatusi ja kirumisi kuuldub kõigis maailma keeltes. Kolm musta pliiatsimeest on wõimetud löömingut mahasuruma. Ühel on endalgi pea lõhki lõõdud ja upitab end asjatult põrandalt jalule. Teine on juba algul kiiresti uksest wälja kobinud, kuna kolmas kaugemalt sündmust wihast jõuetult wärisedes pealt waatab.

Äkki, mis see on? Kirikutornis hakkab kell hullumeelselt helisema. Häire! — Wilksatab kõigil peast. Kohkunud, kiwisammastena tarduwad wõitlejad kohtadele. Saalis walitseb korruga surmawaikus. Siis hakkab kogu mass loomusunniliselt ukse poole jooksema. Kuid see on hilja. Ukseauk on püssitääkidega juba suletud. Kõik põrkawad tagasi. Wahwus ja tülihimu on nagu pühitud, näod on tuhakarwa, kehad wärisewad.

Rüsinal tormawad mustad sisse, iga akna juure asub üks, ülejäänud 20 meest joonduwad kahte ritta. Kohtuotsus on kiiresti mõistetud. Igaüks teab, mis nüüd ootab — kadalipp.

Lahingus uimaseks lõõdud wõi alles ärga-

nud ja põrandal imestades ümbrust silmitsewad lahingumehed lükatakse toorelt jalaga kõrwale ja jôle peksutalgu algab korrapealt. Hirmuga saali nurka kobarasse pressinud meeste kägarast wõetakse esimene kättejuhtuw. See on tumedawereline hispaania anarhist. Ühe robinaga on tal pealisriided mahakistud, üks lõõgiwalmis püssitäägiga must asub ette, teine taha ja kaks pliiatsimeest haarawad kummagist õlast. Nii sammutakse kadalipu tänawale. Hispaanlane, kes algul laskis endaga kõik rahulikult sündida, hakkab kadalipu tänawale astudes järsku tõrkuma. Eelseisew piin ja enesealandus ajawad talle jalestuse peale ja mees pistab emakeeles waljult kiruma, millest muidui keegi aru ei saa. Tagumine täägimees „kõditab“ tal täägiga selga, mis ohwri imelikult hüppama paneb. Edasi ta aga siiski ei lähe, waatamata, et pliiatsimehed teda ükslugu õlast tiriwad. Seisukord läheb pinewaks. Järsku teeb hispaanlane osawa kõrwalhüppe ja kiire kumardusega wabanebki pliiatsimeeste käest. Wälkkirelt sirgeks ajades, wirutab ta nüüd eelseiswale mustale mi kõwa koonualuse haagi, et must röögatades nagu raswapull põrandale kukub. Nüüd on mees kadalipu riwi seljataga ja järgmisel silmapilgul uksest wäljas. See kõik sünnib nii ime kiiresti ja osawalt, et mitukümmend musta esimeses segaduses ei oska muud kui tahawad rüsinäl hispaanlasele õue järgi jooksta. Ülemuse käskiwi komando sünnib nad aga uuesti kohtadele. Külap wäljas teised mehed jooksiuga ise toime saawad. Järgmisel silmapilgul kostabki wäljast kisa, siis kaks püssipauku ja karjatus

Järgmiseks ohwriks satub kõhetu belglane, kel korda ei läinud teiste seljataha pugeda. Ta on üks wõlgadesse sattunud rätsep, kelle wõlausaldajad kolmeks aastaks koloniisse saatnud. Mees on üpris hirmutäis ja äritatud ja saadab, piuksuwaid kurguhääli õhku, kui raswased käed tal turjast kinnihaarawad. Loomusunniliselt püüab ta wastu siputada, aga kui täägimees selga „kõditab“, on sunnitud ta kadalipu tänawale astuma. Weel kord teeb ta katset ärda palumisega, weel kord seletab ta südantlõhestawa häälega, et tema polewat ainukestki hoopli löönud, et ta pole kogu eluesa sees kellegile kurja teinud ega warastanud - kas siis tõesti ei olewat õigust maapeal. Kõik tagajärjeta. Lohistades rebitakse ta kõhetu keha kahe kadalipu rea wahale. Wuhiseb esimene hoop

kumminuutidega timukate riivist, see paneb belglase röögatama. Nüüd keerutab ta kaela ümber teisest reast traadist piits tinakuuliga otsas.

See katkestab mehe röökimised ja nägu muutub siniseks. Tääk seljatagant aga sünnib teda edasi tuigerdama. Uus hoop kumminuuga ja siis traadist piitsaga, mille tinakuul lööb lõhki särge ja ihu. Walkjaspunane weri purskab särgele. Sajawad uued ja uued hoobid, selga, pähe, kuklasse, kuhu aga keegi heaks arwab lüüa. Warsti on selg üksainuke werine ihunaha ja särgeräbalate narmendaw tomp nagu mitmewärwiline tatrapõld. Üdisse lõikawad kiljatused raugewad, piinataw on meelemärguse kaotusel, kuid peksu ei jäeta enne kui lipust läbijõutud, kui kummagis reas seiswad timukad kõik oma piinariistu ohwri seljas proowinud. Lõpuks ollakse lipust läbi ja poolelutu keha wisatakse üle ukse wälja, kus uued käed ta oma kaisutusse wõtawad.

Järgmiseks ohwriks on tusedakehaline norrakas, elukutselt kütja. Mees on kapitalistliku majanduse kriisi puhul tööta jäänud ja siis „hulkurina“ wagunist magamast kinniwõetud.

Ta on teistkord koloniis ja suhtub kadali-pule külmawereliselt. Tal tõmmatakse ka särk seljast maha, et traadist kantsik wõiks otsekoheselt ihuga kokkupuutuda ja kolonii ei pruugiks särki kadalipule ohwerdada. Käsa rusikasse surudes ja silmi kinnipigistades, astub ta rahulikult piinatänawale. Ei ühtki häält, ei ainukestki aietamist tule ta suust. Kisata ja rabelemiseta kadalipp näis musti vähem huwitawat ja kui norrakas tänawalõppule jõudis, oli ta selg vähem kirju kui eelmise ohwri oma.

Seda sama wõis ka järgmiste peksmiste juures selgelt näha: kes palusid ja hulgusid, said palju armetumalt peksa kui need, kes külmawereliselt sauna wastu wõtsid.

Mõnda, eriti ärdat palujat hoiti tükk aega täakidega ühe koha peal, anti siis wäike pause ja kui mees uuesti paluma hakkas, lajatati niisugused hoobid, et saal wastu rõkkas. Sarnane piinamine pakkus timukatele erilist lõbu.

Kui wahapeal ka lahingus uimaseks löödud ja põrandal lamajad, kellest mõned weel meelemärgusele tulemata kadalipust läbilohistatud ja kandraamil haigemajja saadetud, tuleb hilja öösel järg Wolli ja Ewaldi külte.

(Järgneb).

Need teated kohustavad meid wõitlusele!

Laewaomanikkude kasud kasuwad!

Merimehed, nõuame laewasööki!

Laewaomanikkude aastapeakoosolekul kinnitas aruandja, et 1934 a. on trampwedude prahiindeks tõusnud 2—3 % wõrra. Laewadel olewat läbi aasta küllaldaselt tööd ja wäljaarwatud üksikud juhulikud seisakud, olnuwat kõik laewad kibedalt wedudes. Rahwamajanduslikult tõusnud wälisõidus laewade brutto-läbikäi 9 miljonile kroonile.

Merimeeste palkades aga laewaparanid, waatamata heale teenistusaastale, „mingisuguseid muudatusi“ ette ei wõtnud. Ja põhjus wäga lihtne. Merimeeste organisatsioonid polnud nõudnud. Neid otse kiideti kui taltsad ja sõbramehed kõik olewat, mis tõttu laewanduse alal walitsewat päris traditsiooniline sõprus laewaparanite ja merimeeste juhtide wahel. Sellega kinnitati üsna mõistaandwalt, et Tiituse aegne waim lehwib ka nüüd merimeeste organisatsioonides.

Mis sel koosolekul ei esmakordne uudis, see oli awameelsus, millega tunnistati, et „omadega on ilusati wälja tulnud“.

Merimehed! Kas see pole kurbnaljakas seisukord. Laewaparanite puhaskasu lakkab, jagatakse omawahel kõrgeid diwidende, aga meie palgad seisawad endisel narusel tasemel! Nõuame endile laewasööki rahapalgale liksaks ja kollektiivlepingut! Käime ühingutele peale, et nad nende nõudmistele eest aktiivselt wõitlust organiseerima hakkaks!

Laewaparanid häwitawad wanu laewu ja ostawad palawlikult uusi

Lühikese ajaga on eesti laewaparanid oma wanade laewade põhjaajamisega suuri „edusamme“ teinud. L. a. aeti põhja „Briim“, siis Rangi wana loks „Kapella“, nüüd läks wanarauaks, Jaanbergi „Pakri“ ja Rassi „Oliwia“ jne.

Kuid veel kiiremini on käimas uute laewade ostmine. Toome siinkohal tähtsamad wiimase aja ostud:

- 1) „Maria“ Käsmu laewaomanikkude arwu poolest 8 laew. Osteti Daanist, endise nimega „Normandiet“. Tema suurus 2400 Dw.
- 2) „Ray“ end. „Aberdeen Coast“ wõeti kapten Ewald Jakobsoni poolt inglise lipu alt eesti lipu alla. Laewa suurus 1013 br. reg. tonni.
- 3) G. Sergo ja ko. ostis Rootsist uue auriku, mille suurus 3000 Dw.
- 4) Kapten Peets on Norrast ostnud ühe wäiksema puust auriku.
- 5) Kapten Rass on „Oliwia“ asemele uue auriku kaubelnud. Peale selle tahtwat veel teist aurikut osta.

- 6) Endisel „Pakri“ kaasomanikul Jaanbergil on ka laewaostmise läbirääkimised käimas.
- 7) Endine aurik „Kai“ ja „Begonia“ kapten Arg on ringkonna rahameestega kauplemas wälismaalt 6000 tonnil. aurikut.

Need on ainult silmapaistwamad juhused tänawu laewasõidu hooaja algul laewaostudest. Kuid nad kinnitawad, et laewandus peab rahaallikas olema, et senna nii palju kapitali mahutatakse. Selleks rahaallikaks on eeskätt merimeeste näjalpalgad.

Kapitali ohwrid

Leopold Pruun

Käsmu laewaomanikkude auriku „Linda“ madrus Leopold Pruun sai kapitali teenistuses õnnetut surma Boulogne'i sadamas. Töö juures oli ta kukkunud laewa ja kai wahel, millest sai surmahoobi. Kadunud jäi toetuseta ja abita leinama 3 alaealist last, kellest noorem alles 7 aastane.

Arwed Leetberg

Tallinna sadamas ujuwdoki tööline Leetberg kukkus jalawääratusel basseini nr. 2 juures merre ja uppus. Ta oli alles 17 aastane.

Ka „Mai“ 2. järgu kütja Trepp on Oporto sadamas dekilt alla laewa ja praami wahel kukkunud ja weewoolu poolt allakistud.

Kas juba ei olegi kuli kuulsus ...

Möödunud kewadel munsterdas Antwerpenis inglise lipu all sõitew laew „Farnham“ peale meeskonna, kelle hulgas ka 5 eestlast poole wäiksema palgaga kui teistes inglise laewades. Kapten ja ohwitserid olid itaallased.

Asi on sellepärast tähelepanuwäärne, et kui Inglise parlamendis tuli arutusele laewanduse subsideerimise küsimus, siis toodi „Farnham“ näitena ette, et waadake, inglise oma merimehed ei lähe sarnasesse laewa odawa palgaga, ainult eestlasi ja itaallasi wõib saada poolepalgaga. Nüüd oli ka ülemkojas selle küsimuse arutamisel „Farnham“ päewakorral ja asjast huwitatud lordid pidid monokli silma lööma ja kaardilt otsima, kus õieti need eestlased elawad, kes nii wiletate palkadega tööd teewad. — Kas wast ei saaks en gros seda odawat tööjõudu Englandi sissewedada

Proletaarlasele ei tähenda see midagi, mis härrad lordid Eestist arwawad, kuid proletaarlastele ei saa kuidagi ükskõikne olla, mis wälismaa klassiwennad skääbiks minemise kohta ütlewad. Ja sarnased juhused ei tõsta eesti merimeeste lugupidamist rahwsuswahelises meriproletariaadi peres.

Merimehed! Jälgige hoolega interklubide aadresse!

Ärge jätke külastamata sadamasse jõudes interklubisid!
Interklubid on rahvusvahelised merimeeste proletaarsed
kodud. Sealt saate ka eestikeelset töölikirjandust.

Daanis:

Kopenhagen — Gothersgade 15, 1.
Esbjerg — Borgergade 60.
Aalborg — Kattevad 28.

Hollandis:

Rotterdam — 7a Willemskade.
Amsterdam — I. S. Schilp, Raamgracht 37 huis.

Norras:

Bergen — Halvdan Kjerulfsgt. 8, 2.
Oslo — Rødfyltdgaten 12, 2.
Tromsø — Vestergaten 22.
Haugesund — St. Strandgt. 103.

Rootsis:

Stockholm — Brunnsgänd 4 ½ Tr.
Stugsund — Skeppsgatan 6.
Gävle — Trädgardsgatan 3.
Sundsvall — Skepparegt. 23.
Malmö — Ysak Slaktaregt. 3, 1.
Göteborg — Café Verdandi, Husargatan 19.
Hälsingborg — Gustav Adolfsgatan, „Arbetar-klubben“.

Island:

Reykjavik — Skolavördustig 12.

Ameerikas:

New York — 140, Broad Street.
Philadelphia — 312, So. 2nd. St.
Baltimore — 720, So. Broadway.
New Orleans — 239, Decatur St.
San Francisco — 437, Market St.
Boston — 382 Commercial Str. Boston.
Houston, Tex. — 1206—75th Str.
Norfolk, Va. — 553 Church Street.
Portland — 217 Davis Str.
San Pedro, Cal. — 212 W.6th Str.
Seattle, Wash. — 94, West Main Street.
Tacoma, Wash. — 105—9th Street.
St. Louis, Mis. — 1229 N. Leonard St.

Kanadas:

Vancouver — 305 Combie St. Room 104.
Vancouver — ja teine — 47 Powel str.

Prantsusmaal:

Strasbourg — 66 Faubourg de Saverne.
Dunkuerque — 9 Rue de l'Écluse des Bergues
Salle l'Avenir.
Marseille — 2 Place de l'Observance.

Iiris:

Belfast — 122 North Street (Anlaufstelle).

Helweetsias:

Basel — Untere Rebgasse 24, 3. H. T. L.-Union
(Anlaufstelle).

Belgias:

Antwerpen — Huis der Zeelieden, Brouwers
Straat 29.
Gent — Windmolenstraat 6.

Nõukogude Liidus:

Arhangelsk — Nabereshnaja 55.
Batum — Schmidt'i uul. 12.
Fedosia.
Herson.
Leningrad — Ogorodnikowi prosp. 15.
Mariupol (Kajutenko — Komsomolskaja uul.
443.
Nikolajew.
Noworossisk — Gornaja uulits 7.
Odessa — Lastoshkjna 2.
Poti.
St. Soroka — Klub Lessozawoda, Murmanski
raudtee.
Wladiwostok — Lenini uul. 48.
Tuapse — Portkomwod.
Murmansk — Portkomwod.
Eisk.

Merimehed ja sadamatöölised!

Saatke „Majakale“ kaastööd ja sõnumeid! Kirjutage oma palga ja töötingimustest, laewaomanikkude ülekohtust kurnamisest ja kõigist, mis puutub weetranspordi tööliste olukorda ning wõitlusse. Tellige „Majakat“, lugege ise ja andke seltsimeestele edasi!

„Majaka“ aadress: Holland, Rotterdam, 7 a Willemskade 7 a.

The Estonian sect. of ISH „Majakas“

Abitalitus: New York, 27—29 W. 115th., U. S. Amerika. „Majaka“ abit.

EESTI

RAHVUSRAAMATUKOGU

AR